2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

Миллий тикланишдан - миллий юксалиш сари

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 9 (264), 2021 йил 14 январь, пайшанба

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНИНИНГ 29 ЙИЛЛИГИ ВА ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН БАЙРАМ ТАБРИГИ

Ҳурматли аскар ва сержантлар, офицер ва генераллар!

Қуролли Кучларимиз фахрийлари!

Муҳтарам ватандошлар!

Аввало, сиз, азизларни, сизлар орқали бутун халқимизни Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 29 йиллиги ва Ватан ҳимоячилари куни билан чин қалбимдан самимий муборакбод этаман.

Ушбу қутлуғ айём том маънодаги умумхалқ байрамига, азалдан халқимизга хос бўлган ватанпарварлик, мардлик ва жасурлик каби юксак фазилатлар тимсолига айланиб бораётгани барчамизни қувонтиради.

Таъкидлаш керакки, миллий армиямизнинг кучқудрати азму шижоатли ва ҳар ишда етук салоҳиятли ҳарбий хизматчиларимизнинг, бағрикенг ва олижаноб халқимизнинг бирлиги ва ҳамжиҳатлигидадир. Бу ҳақиқатни бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам чуқур ҳис этмоқдамиз.

Ишончим комилки, ана шундай буюк маънавий қудрат манбаи бор экан, эл-юртимизнинг тинч ва осойишта ҳаёти, Ватанимиз мустақиллигига ҳеч қандай ёвуз куч рахна сололмайди, демократик ислоҳотларимиз йўлидан ҳеч қачон ортга қайтара олмайди.

Биз баҳодир ва довюрак ҳарбийларимиз билан — ўзининг муқаддас қасамёдига содиқ қолиб, хизмат бурчини ерда ҳам, кўкда ҳам шараф ила адо этаётган юртимизнинг забардаст ўғлонлари билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Фурсатдан фойдаланиб, Қуролли Кучларимиз сафларида хизмат қилаётган қўрқмас ва ҳақиқий ватанпарвар аскар ва офицерларнинг **ота-оналарига,** шунингдек, ҳарбий ҳаётнинг бутун қувонч ва ташвишларини турмуш ўртоқлари билан баҳам кўриб келаётган меҳрибон ва сабр-тоқатли **рафиқаларига** улкан миннатдорлик билдираман.

Биз сизларнинг тимсолингизда миллий армиямизга тоғдек таянч бўлиб турган буюк маънавий кучни кўрамиз. Бугунги улуғ айёмда сизларнинг ҳам Ватанимизнинг мудофаа қудратини оширишда муносиб ҳиссангиз борлигини яна бир бор катта мамнуният билан эътироф этамиз.

Қадрли дўстлар!

Биз бундан тўрт йил олдин Ўзбекистонда ҳарбий қурилиш соҳасини тубдан ислоҳ қилиш бўйича энг муҳим ва устувор йўналишларни белгилаб олган эдик. Шу асосда мамлакатимиз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ва Қуролли Кучларимизни ривожлантириш учун кенг кўламли ишларни амалга оширмоқдамиз.

Ўтган қисқа даврда янги Мудофаа доктринаси қабул қилинди, ҳарбий тузилмаларнинг таркиби ва вазифалари чуқур қайта кўриб чиқилди, қўшинларни бошқариш тизими такомиллаштирилди, миллий армиямизни замонавий қурол-яроғ ва техника воситалари билан таъминлаш бўйича ўта муҳим лойиҳалар амалга оширилди.

Тарихимизда биринчи марта ўз моҳиятига кўра ноёб тизим — ҳарбий-маъмурий секторлар ташкил этилди. Бундай иш усули жойлардаги давлат ҳокимияти органларини мамлакатимиз мудофаа қудратини мустаҳкамлашга фаол жалб этиш учун имкон берди. **Энг муҳими, "Армия ва халқ — бир тану бир жондир"** деган улуғ ғояни амалда таъминлашга хизмат қилмоқда.

Ана шундай саъй-ҳаракатларимиз натижасида бугунги кунда Ўзбекистон Қуролли Кучлари республикамиз мустақиллиги, халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётини ишончли ҳимоя қилишнинг чинакам кафолати бўлмоқда.

Энг асосийси, миллий армиямиз ҳар қандай таҳдид ва хавф-хатарга қарши муносиб зарба бера оладиган эл-юрт таянчи ва суянчига, ёшлар ва ҳарбий хизматчиларни ватанпарварлик ва садоқат руҳида тарбиялашнинг муҳим институтига айланди.

Албатта, ўтган 2020 йил жаҳондаги барча давлатлар қатори мамлакатимиз учун ҳам жиддий синовлар йили бўлди. Биз коронавирус пандемиясининг таҳдидига, шунингдек, Бухоро ва Сирдарё вилоятларида кутилмаган табиий ва техноген офатларга дуч келдик.

Ана шундай ғоят кескин шароитда Қуролли Кучларимиз соҳибқирон Амир Темур бобомизнинг **"Миллатнинг дардига дармон бўлмоқ — чин вазифангиздур"**, деган эзгу даъватини ўзига шиор қилиб олди.

Улар халқимизга янада яқин бўлиб, сафарбарликни ошириб, қисқа муддатларда ўз олдига қўйилган муҳим вазифаларни муносиб адо этганини барчамиз чексиз миннатдорлик билан қайд этамиз.

Айниқса, бу жараёнда ҳарбий шифокор ва хизматчиларимиз, ҳуқуқ-тартибот органлари ва қутқарув хизмати ходимлари ҳақиқий мардлик ва жасорат намунасини, юқори касбий маҳоратни намоён этганлари алоҳида таҳсин ва эътирофга сазовордир.

Бундай мураккаб вазиятда Қуролли Кучлар Ҳарбий тиббиёт академиясининг ташкил этилгани аҳоли саломатлиги ва ҳаётини муҳофаза қилиш борасида олдимизга қўйилган долзарб вазифаларни тезкор ва самарали ҳал этиш имконини беради.

Минтақамизда ягона бўлган ушбу янги академия ҳарбий тиббиёт соҳасида, фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этишда иштирок этадиган юқори малакали ва ихтисослашган кадрлар тайёрлашга хизмат қилади.

Академияда жаҳон андозаларига мос инновацион ишланмалар ҳамда илғор технологияларга асосланган ўқув-лаборатория хоналари ва энг замонавий моддий-техник база яратилмоқда.

Миллий армиямизнинг ташкилий тузилмаларини такомиллаштириш бўйича қабул қилинган чора-тадбирлар қўшинларнинг жанговар тайёргарлиги, ҳарбий қудрати ва салоҳиятини янада ошириш имконини берди.

Паҳлавон ва ботир ўғлонларимиз халқаро ҳарбий-ўқув машғулотлари, армия ва спорт мусобақаларида дунёдаги етакчи мамлакатларнинг ҳарбий хизматчиларига асло бўш келмасдан, ғалабага бўлган иродасини яққол намойиш этиб, буюк аждодларимизнинг муносиб ворислари эканини исботламоқдалар.

Муҳтарам ватандошлар!

Биз глобал иқтисодий инқироз таъсирига қарамасдан, ҳарбий хизматчиларимиз ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, ҳарбий шаҳарчаларни ободонлаштириш, уларда замонавий инфратузилмалар барпо этиш бўйича тизимли ишларимизни изчил давом эттираяпмиз.

Ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари учун қўшимча равишда кўплаб янги иш ўринлари яратилди. 3 мингдан зиёд ҳарбий пенсионерлар ишга жойлаштирилди. Ҳарбий хизматчиларнинг мингдан ортиқ фарзандларига олий ўқув юртларида таълим олишлари учун давлат грантлари ажратилди.

Ҳеч шубҳасиз, **Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили**да бу борадаги ишларимизни янада кучайтириб, мутлақо янги босқичга кўтарамиз.

Яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Ёшлари форумида, Олий Мажлис ва халқимизга йўллаган Мурожаатномамизда ҳам ушбу йўналишдаги чора-тадбирларни аниқ белгилаб бердик.

Янги Ўзбекистонда ёш авлоднинг жисмоний ва маънавий соғлом, Она Ватанга фидойи ва жонкуяр инсонлар бўлиб улғайиши, шонли тарихимиздан ибрат олиб, ундан фахрланиб яшаши учун барча куч ва имкониятимизни тўлиқ сафарбар этамиз.

Жаҳонда мафкуравий курашлар кескин тус олаётган, ахборот маконида турли хавф-хатар ва таҳдидлар тобора ортиб бораётган ҳозирги шароитда барчамиз доимий огоҳ ва сезгир, фаол фуқаролик позициясига эга бўлишимиз керак.

Айниқса, адашиб, ёт ғоялар таъсирига тушган шахслар ва уларнинг фарзандларида мафкуравий иммунитетни шакллантириш ва уларни соғлом турмуш тарзига, тўғри йўлга қайтаришда ҳарбий хизматчиларимиз давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликдаги ишларни янада кучайтириши лозим.

Ҳурматли мард ва жасур Ватан ҳимоячилари!

Бугун дунёнинг олис ва яқин минтақаларида мураккаб можаро ва тўқнашувлар давом этаётган бир пайтда жонажон Ўзбекистонимизда тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш борасидаги ишларимизни янада самарали ташкил этишимиз шарт.

Хусусан, мудофаа қобилиятимизни мустаҳкамлаш, қўшинларни замонавий қурол-яроғ ва техникалар билан таъминлаш, бўлинмаларни бошқаришда ахборот технологияларини кенг қўллаш, жанговар тайёргарлик ва касбий маҳоратни ошириш бундан кейин ҳам устувор вазифаларимиз бўлиб қолади.

Ҳеч шубҳасиз, биргаликдаги саъй-ҳаракатларимиз билан ана шундай эзгу мақсад ва марраларга эришишга, халқимизнинг тинч меҳнати, осойишта ҳаётини, юртимизнинг мусаффо осмонини кўз қорачиғидек асраб-авайлашга ҳар томонлама қодирмиз.

Ҳурматли дўстлар!

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 29 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари куни билан сиз, азизларни ва оила аъзоларингизни яна бир бор чин юракдан табриклайман.

Барчангизга мустаҳкам соғлиқ, оилавий бахт ва саодат, шарафли ва масъулиятли фаолиятингизда улкан зафарлар тилайман.

Халқимизнинг юксак ишончи ва ҳурмат-эҳтироми сизларга ҳамиша ёр бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти,
Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

Ф А Р М О Н И

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНИНИНГ 29 ЙИЛЛИГИ ҲАМДА ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАР ВА ҲУҚУҚНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ОРГАНЛАРИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, унинг мудофаа қудрати ва ҳарбий-техник салоҳиятини юксалтириш, давлат хавфсизлиги ва чегараларимиз дахлсизлигини таъминлаш, профессионал миллий армияни шакллантириш ва нуфузини оширишдаги катта хизматлари, жамиятда тинчлик-осойишталик ҳамда жамоат тартибини сақлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги самарали меҳнати, шарафли ва муқаддас бурчини бажаришда мардлик, жасорат ва фидойилик кўрсатгани, ёшларни ватанпарварлик ва она юртга садоқат руҳида тарбиялаш, юқори маҳоратга эга кадрларни тайёрлаш ишларига қўшган муносиб ҳиссаси учун қуйидагилар мукофотлансин:

"Фидокорона хизматлари учун" ордени билан

Бурхонов Ахмад Жамолович — Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирининг ўринбосари — Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондони

II даражали "Шон-шараф" ордени билан

Абдуллаев Бекмурод Тожимирзаевич — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондонининг биринчи ўринбосари

Бабалиев Ғафур Ганиевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм эскадрилья командири

Гиясов Фаррух Камалитдинович — Сирдарё вилояти Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

Иминов Зайнобиддин Рўзиевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий округ қўшинлари қўмондони

"Дўстлик" ордени билан

Каримов Жамшид Жалилович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий округ қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари

Ким Евгений Владимирович — Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари бўлим бошлиғи

Султанов Баҳодиржон Тухтабоевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бош бошқармаси бўлим бошлиғининг ўринбосари

"Мардлик" ордени билан

Давлатов Фарходжон Комилович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм командири

Исмоилов Мансурбек Баҳодирович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонининг ўринбосари

Эсанов Тўлқин Абдурахманович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм батальон командири

"Жасорат" медали билан

Болтаев Бунёд Пўлотович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм взводи секция командири

Гайбуллаев Алимардон Умуркулович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси ҳарбий қисм батальон командири

Ишмуратов Шамсиддин Коржовович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм взвод командири

Каримов Жамшидбек Олимбаевич — Сурхондарё вилояти божхона бошқармаси "Сариосиё" чегара божхона пости катта инспектори

Давоми 2-бетда

МАШИНАСОЗЛИК САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 13 январь куни машинасозлик тармоғини трансформация қилиш ва соҳада рақобатни ривожлантириш масалалари бўйича йиғилиш ўтказди.

Мазкур тармоқ мамлакатимиз иқтисодиётининг етакчи йўналишларидан бўлиб, саноатдаги улуши 11 фоизни ташкил қилади. Шу билан бирга, ҳисоб-китобларга кўра, ушбу соҳада ишлаб чиқаришни бир неча баробар ошириш имконияти бор.

Бугунги кунда бир қатор компаниялар Ўзбекистонда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ва инвестициялар олиб кириш истагини билдирмоқда.

Шу боис давлатимиз раҳбари локализация даражасидан келиб чиқиб, ишлаб чиқарувчилар учун бир хил шароитлар жорий этиш бўйича кўрсатма берди. Бунда, автомобилларни саноат усулида йиғиш, йилига 50-60 мингта ҳамёнбоп автомашина ва электромобиллар ишлаб чиқаришга инвестиция киритиш зарурлиги таъкидланди.

Жорий йилда Хоразмда кузов деталларини тайёрлаш корхонаси, Андижонда 4 та, Навоий вилоятида 2 та маҳаллийлаштириш лойиҳалари ишга туширилади. Кооперация платформаси доирасида 122 та хусусий корхона иштирокида яна 80 та детал ишлаб чиқариш маҳаллийлаштирилади.

Мамлакатимизда барча давлат корхоналарини ислоҳ қилиш дастури амалга оширилмоқда. Йиғилишда шу масалага эътибор қаратилиб, хорижий мутахассислар иштирокида "Ўзавтосаноат" фаолиятини трансформация қилиш офисини ташкил этиш бўйича топшириқ берилди. Ушбу жараёнларда Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги етакчи бўлиб, ишларни мувофиқлаштиради.

1 июлга қадар тармоқ таркибидаги 40 та корхонани трансформация қилиш бошланади. Тармоқда рақобат муҳитини ривожлантириш учун компания таркибидаги эҳтиёт ва бутловчи қисмлар ишлаб чиқарадиган 23 та корхонани хусусийлаштиришга тайёрлаш лозимлиги қайд этилди. "Ўзавтосаноат"нинг асосий фаолиятига боғлиқ бўлмаган 14 та ташкилотдаги улушларини сотувга чиқариш вазифаси юклатилди.

Йиғилишда қишлоқ хўжалиги машинасозлигини ислоҳ қилиш масаласи ҳам атрофлича муҳокама этилди. Тармоқда иқтисодий самарадорликни ошириш, ресурслардан оқилона фойдаланиш бўйича вазифалар белгиланди.

Мутасаддиларга корхоналарнинг бўш ер майдонларини оптималлаштириш, техникалар таннархини 30 фоизгача туширишни бўйича кўрсатмалар берилди.

Ҳамёнбоп техникалар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, шу йил якунигача уларнинг локализациясини 30 фоизга, келгуси йилда эса камида 45 фоизга етказиш вазифаси қўйилди.

Йиғилишда белгиланган вазифалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

ЎзА

АРМИЯ ВА ХАЛҚ – БИР ТАНУ БИР ЖОНДИР

Бу йил Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 29 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари куни байрами ҳар қачонгидан ўзгача тарзда "Ким ватанга содиқ бўлса, мендирман ўша!" деган ғоя остида кўтаринки руҳда нишонланмоқда.

Рустам ХАТАМОВ, Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири ўринбосари – Кадрлар бош бошқармаси бошлиғи, полковник

ЮРТГА САДОҚАТ – ОЛИЙ МАҚСАДИМИЗ, ШАРАФИМИЗ, БАХТИМИЗ

Бутун дунёни ларзага солган пандемия олдимизга катта синовларни қўйди. Президентимизнинг узоқни кўзлаб қабул қилган қарорлари, мустаҳкам сиёсий иродаси, халқимизнинг ҳамжиҳатлиги билан бу вазиятдан ҳам енгилмай чиқяпмиз. Бунда ҳар бир соҳа вакилларининг хизматини алоҳида эътироф этган ҳолда, ҳуқуқ-тартибот органлари ходимларининг жонбозлиги алоҳида мақтовга лойиқ, деб биламиз.

Президентимиз Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида мамлакатимиз мудофаа салоҳиятини ривожлантириш бўйича ислоҳотларни давом эттириш ҳақида гапирар экан, жумладан, "Қуролли Кучларимиз қудратини, қўшинларнинг профессионал ва жисмоний салоҳиятини юксалтириш, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оилаларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш ҳамда ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишларига алоҳида эътибор қаратамиз", дея алоҳида таъкидлади.

Давоми 4-бетда

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

www.yuz.uz | yuz.uznews | yuz_official | yuz.uz_news

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

Ф А Р М О Н И

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНИНИНГ 29 ЙИЛЛИГИ ҲАМДА ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАР ВА ҲУҚУҚНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ОРГАНЛАРИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Бошланиши 1-бетда

Қодиралиев Улуғбек Маннопали ўғли — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Тошкент шаҳар Қўриқлаш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари

Мухаммадиев Рустам Идрисович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Хўжайли тумани фавқулодда вазиятлар бўлими бошлиғи

Нарзиев Бобур Норқузи ўғли — Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари ҳарбий қисм взвод командири

Норматов Фарух Кахрамонович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм батальон командирининг ўринбосари

Нуруллаев Улуғбек Суннатилло ўғли — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм гуруҳ катта мутахассиси

Рашидов Жасур Худойқулович — "Ўзбекистон темир йўллари" акциядорлик жамиятининг "Ўзбектемирйўлэкспедиция" унитар корхонаси тасарруфидаги "Sogdiana trans" шўъба корхонаси ҳайдовчиси

Эшонқулов Сохиб Шайимович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм гуруҳ мутахассиси

Янгибоев Хусниддин Имомқулович — Сурхондарё вилояти Ички ишлар бошқармаси Транспортда хавфсизликни таъминлаш бошқармаси инспектори

"Содиқ хизматлари учун" медали билан

Абдурахманов Отабек Джурабаевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Таъминот департаменти бошлиғи

Абдурахманова Нодира Мирзахитовна — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси марказий девони бўлим бошлиғи

Абдурахмонов Акмалжон Имамалиевич — Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси катта терговчиси

Айхунбаев Йўлчи Лапасович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Сирдарё вилояти бошқармаси ёнғин-қутқарув отряди гуруҳ қутқарувчи-ғаввоси

Акбаров Мирхаким Гуламназирович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Қўриқлаш бош бошқармаси алоҳида батальони гуруҳ сафдор ходими

Акбаров Хизирали Умаралиевич — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси ҳарбий қисм командирининг биринчи ўринбосари

Джалилов Акмал Саттарович — Қашқадарё вилояти Ички ишлар бошқармаси 2-жазони ижро этиш колонияси бошлиғи

Дусниязов Бахтияр Зарипович — Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари "Тинчлик йўлида ҳамкорлик" дастури бўйича тайёрлаш маркази бошлиғи

Ёқубов Улуғбек Адхамович — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ҳарбийлаштирилган тузилмалар фаолиятини молиявий ва моддий-техник таъминлаш бўлими бош мутахассиси

Жалолов Аслиддин Мухиддинович — Жиззах вилояти Мирзачўл тумани ички ишлар бўлими бошлиғи

Зулфикоров Бахром Билолидинович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Ахборот ва оммавий коммуникациялар департаменти бошлиғи

Изатуллаев Акрамжон Шукруллаевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа саноати бўйича давлат қўмитаси департаменти бошқарма бош мутахассиси

Казимов Эркин Исраилович — Самарқанд шаҳри бўйича Ички ишлар органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бошқармаси профилактика катта инспектори

Мамадалиев Улуғбек Одилович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари

Мамажонов Фахриддин Мухторович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Фарғона вилояти Қўриқлаш бошқармаси алоҳида батальон командири

Маманазаров Фаррух Пирназарович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий округ бошқарув аппарати хизмат бошлиғи

Мамаюсупов Муроджон Абдуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси марказий девони бошқарма бошлиғи

Марасулов Аброр Амонидинович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм гуруҳ катта механиги

Мирзаев Нуриддин Хамидулаевич — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси ҳарбий қисм командирининг ўринбосари

Муратов Руслан Ихласович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг Тошкент вилояти бўйича портловчи ускуналарни зарарсизлантириш махсус отряди бош мутахассиси

Найимов Азиз Убайдуллоевич — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги маркази ёнғин-қутқарув қисми йўриқчи-қутқарувчиси

Насматов Бахтияр Умарович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Тошкент шаҳар бошқармаси ёнғин-қутқарув отряди гуруҳ қутқарувчи-ғаввоси

Одилов Фаррух Ҳаётович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм дивизиони катта техниги

Ортиков Фарходжон Набижонович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти бошлиғи

Пирназаров Роман Аралович — Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари академияси кафедра ўқитувчиси

Раимов Элмурад Телманович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси алоҳида батальони командирининг ўринбосари

Сабиров Акбар Ходжиевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бошқарма бошлиғи

Сатторов Валижон Бозорбоевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм командири

Сафаев Юсупбай Хужабаевич — Хоразм вилояти Ички ишлар бошқармаси тезкор вазифаларни бажарувчи сафарбар отряди командири

Тажиев Жанибек Адамбаевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Ахборот-коммуникация технологиялари ва алоқа ҳарбий институти лабораторияси катта илмий ходими

Ташбеков Самар Расулович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Ихтисослаштирилган ўқув маркази цикл бошлиғи

Улмасова Шахноза Рахматджановна — Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Марказий ҳарбий госпитали шифокори

Хаитов Бахтиёр Омонович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм командирининг ўринбосари

Халмухамедов Дониёр Заирович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Ёнғин хавфсизлиги ва фавқулодда вазиятлар муаммолари илмий-тадқиқот институти бошлиғининг ўринбосари

Хасанов Дилшод Закирович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бош бошқармаси бошлиғи

Хидиров Шаҳриддин Эргашович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Қоровул қўшинлари ҳарбий қисм қоровул бошлиғи

Холматов Хабибулла Хамидуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти кафедра доценти

Хуррамов Жамшид Ахрорович — Ўзбекистон Республикаси Олий ҳарбий авиация билим юрти кафедра бошлиғи

Чориев Мироли Бахтиярович — Навоий вилояти божхона бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

Шарипов Феруз Наимович — Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари ҳарбий қисм командири

Шокиров Умиджон Шарибжонович — Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий судининг судьяси

Шорустамбоев Умид Мухаммаджон ўғли — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги махсус муҳандислик-қурилиш бошқармаси бўлим бошлиғи

Эргашев Рустам Абдуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм секция командири

Эрдонов Фахриддин Тўрақулович — Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари ҳарбий қисм гуруҳ командири

Эрматов Хусан Абдуманапович — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ҳарбий сафарбарлик бошқармаси бошлиғининг ўринбосари

Юлдашев Мансур Махмуджонович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси ҳарбий қисм командирининг ўринбосари

Юнусов Улуғбек Абдуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Ҳарбий-техник институти кафедра бошлиғининг ўринбосари

"Соғлом турмуш" медали билан

Ибрагимов Зафаржон Амриллоевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпитали бош трансфузиологи

Касимова Гулчехра Мирвалиевна — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Марказий госпитали терапевт шифокори

Маткурбанов Сардор Балтабаевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий округ Нукус ҳарбий госпитали бошлиғи

Нарзиев Шухрат Каримович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий округ Самарқанд ҳарбий госпитали бўлинма бошлиғи

Холмаматова Лариса Хакбердиевна — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпитали шифокори

Юлдашев Абдуғани Хошимович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Тиббий таъминот бошқармаси бошлиғининг ўринбосари

"Шуҳрат" медали билан

Ахмедов Фарход Хабибуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги бош бошқармаси ўта муҳим ишлар бўйича тезкор вакили

Бахрамов Бахтиёр Акрамович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани фавқулодда вазиятлар бўлими ёнғин-қутқарув қисми йўриқчи-қутқарувчиси

Боротов Рустам Ботирович — Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Бош штаби бошқарма штаби бошлиғининг ўринбосари

Буриев Алберт Алиевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм командирининг ўринбосари

Ёшузоқов Эркабой Эргашбоевич — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Жиззах вилояти Мирзачўл тумани фавқулодда вазиятлар бўлими ёнғин-қутқарув қисми қутқарувчи-ҳайдовчиси

Жалилов Рафиқжон Кулдашевич — Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси Йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси бошлиғи

Журакулов Лазизжон Ҳасан ўғли — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм гуруҳ командири

Ибрагимов Шерзод Эгамбердиевич — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси ҳарбий қисм командирининг ўринбосари

Каримов Алишер Амир ўғли — Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари ҳарбий қисм взвод командирининг ёрдамчиси

Кенжаев Шокиржон Хусанович — Фарғона вилояти Ички ишлар бошқармаси патруль-пост хизмати батальони бўлинма командири

Курбанов Марат Юсуфович — Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари ҳарбий қисм взвод назоратчиси

Мадаминов Бахтиёр Алимбоевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм взвод командирининг ўринбосари

Маматов Уткирджон Актамович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Махсус авария тиклаш бошқармаси бўлим бошлиғи

Мингбаев Адҳамжон Олимович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси алоҳида батальони гуруҳ сафдор ходими

Мухаммедов Уктам Холмаматович — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси ҳарбий қисм гуруҳ мутахассиси

Нарзиллоев Бахтиёр Каримбоевич — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Бухоро вилояти бошқармаси қутқарув отряди гуруҳ қутқарувчиси

Никитин Дмитрий Юрьевич — Тошкент шаҳар божхона бошқармаси "Тошкент товар" ташқи иқтисодий фаолият божхона пости гуруҳ инспектори

Останаев Исломжон Мамараим ўғли — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси ҳарбий қисм отряди гуруҳ мутахассиси

Охунов Сардорбек Хамидиллоевич — Наманган ҳарбий прокурорининг ёрдамчиси

Раҳимов Умарқул Мардонович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Навоий вилояти Нурота тумани фавқулодда вазиятлар бўлими ёнғин-қутқарув қисми техниги

Саидов Ёрқинжон Хасанович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Фарғона вилояти Ўзбекистон тумани фавқулодда вазиятлар бўлими ёнғин-қутқарув қисми смена бошлиғи

Сайимбетов Ринат Жаксиликович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм секция командири

Тожимаматов Шоятбек Абдирахмонович — Андижон вилояти Қўрғонтепа тумани ички ишлар бўлими бўлинма бошлиғи

Халилов Шавкатбек Андижанбоевич — Андижон вилояти божхона бошқармаси "Дўстлик" чегара божхона пости бош инспектори

Холиков Мухаммаджон Абдумухторович — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги махсус қидирув ёнғин-қутқарув бошқармаси гуруҳ фельдшери

Эргашев Асқар Тураевич — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги "Нукус" халқаро аэропортида хавфсизликни таъминлаш бўйича алоҳида батальони назоратчиси

Эшов Анвар Турдиевич — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм техниги

Юлдашев Ғолибжон Комилжонович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм гуруҳ техник назоратчиси

Юсупов Алимардон Убайдуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Қоровул қўшинлари ҳарбий қисм қоровул бошлиғи

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2021 йил 12 январь

Интервью

ТАРМОҚДА ТЕНГ РАҚОБАТ МУҲИТИ ЯРАТИЛАДИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 13 январь куни машинасозлик тармоғини трансформация қилиш ва соҳада рақобатни ривожлантириш масалалари бўйича йиғилиш ўтказди. Маълумки, машинасозлик саноати мамлакатимиз иқтисодиётининг етакчи йўналишларидан бири бўлиб, саноатдаги улуши 11 фоизни ташкил қилади. Айни пайтда ушбу соҳада ишлаб чиқаришни бир неча баробар ошириш имконияти мавжуд.

Ҳозирги кунда бир қатор компаниялар Ўзбекистонда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ва инвестициялар киритиш истагини билдирмоқда. Шу боис давлатимиз раҳбари локализация даражасидан келиб чиқиб, ишлаб чиқарувчилар учун бир хил шароитлар жорий этиш бўйича кўрсатма берди. Бунда, автомобилларни саноат усулида йиғиш, йилига 50-60 мингта ҳамёнбоп автомашина ва электромобиллар ишлаб чиқаришга инвестиция киритиш зарурлиги таъкидланди.

Жорий йилда Хоразмда кузов деталларини тайёрлаш корхонаси, шунингдек, Андижонда 4 та, Навоий вилоятида 2 та маҳаллийлаштириш лойиҳалари ишга туширилади. Кооперация платформаси доирасида 122 та хусусий корхона иштирокида яна 80 та детал ишлаб чиқариш маҳаллийлаштирилади.

Йиғилишда қишлоқ хўжалиги машинасозлигини ислоҳ қилиш масаласи ҳам атроф-лича муҳокама этилди. Тармоқда иқтисодий самарадорликни ошириш, ресурслардан оқилона фойдаланиш бўйича вазифалар ҳам белгиланди.

Шавкат УМУРЗОҚОВ, "Ўзавтосаноат" АЖ раиси:

— Бугунги йиғилишда Президентимиз томонидан автомобиль саноатида очиқ рақобат бозорини шакллантириш, яъни янги ишлаб чиқарувчиларга шароит яратиб беришни аниқ белгиловчи ҳужжатларни ишлаб чиқиш ҳақида топшириқ берилди. Бундай ҳужжатларнинг ишлаб чиқилиши бизга кўп имкониятларни тақдим этади. Масалан, инвестор келиб, автомашина ишлаб чиқариш истагини билдирса, унга юртимизда ишлаб чиқариш учун аниқ меъёрлар белгилаб берилади. Ва ушбу ҳужжат асосида инвесторга Ўзбекистонда автомобиль ишлаб чиқариши учун рухсат берилади. Бу бизга очиқ рақобатни, таннарх устида ишлашни ва келажакда автомобиль саноатидаги жозибадорликни кучайтиришга ёрдам беради.

Нажмиддинхўжа ШАРИПОВ, Монополияга қарши курашиш қўмитаси раиси:

— Ҳозирда автомобиль саноати бизнинг иқтисодиётимизда энг муҳим соҳалардан бири ҳисобланади. Ушбу соҳа минглаб иш ўринларини яратиб келиш билан бирга солиқ тўловларининг йилдан-йилга кўпайишига имкон бермоқда. Энг муҳими, завод атрофида кўплаб янги ишлаб чиқариш корхоналарини шакллантириб келяпти.

Йиғилишда Президентимиз ушбу бозорда рақобат муҳитини шакллантириш вазифасини олдимизга қўйди. Янги ишлаб чиқарувчилар учун шароит яратиб берсак, яъни имтиёз берадиган бўлсак, бу имтиёзлар барча корхоналарга белгиланиши керак. Республикамизга бир қатор янги инвесторлар кириб келар экан, ушбу корхоналарда ҳам тенг рақобат муҳитини юзага келтириш муҳим вазифа ҳисобланади. Айни жараёндаги режани амалга оширишимизда, аввало, истеъмолчилар манфаати турибди. Яъни, эндиликда янги турдаги автомобиллар ишлаб чиқарилиши, нархлар арзонлашиши ва сифат даражаси оширилишига алоҳида эътибор қаратилади.

Бобур АБДИНАЗАРОВ, иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазири ўринбосари:

— Бўлиб ўтган йиғилишда автомобилсозлик ва қишлоқ хўжалиги техникаси ишлаб чиқариш соҳасини республикамизда 2021 йилда амалга ошириладиган устувор вазифалар сифатида белгилаб берилди. Аввало, ушбу тармоқ корхоналарини тубдан трансформация қилиш, бу жараёнга халқаро консалтинг корхоналарини жалб қилиш, шу билан биргаликда улар билан давлат органлари ўртасида ишлашни янги тартиби белгиланди. Янги тартибга кўра, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги қишлоқ хўжалиги техникаси тармоғини трансформация қилишга масъул этиб тайинланди.

Ушбу устувор вазифалардан бири тармоқда тенг рақобат муҳитини яратишдан иборат. Унда транспорт воситаларини саноат усулида йиғишнинг янги тартибини белгилаш кўзда тутилган. Яъни, мамлакатдаги мавжуд ишлаб чиқарувчилар ва янги лойиҳаларни ташкил этаётганларга тенг шароитлар яратиб бериш лозим. Маҳаллийлаштириш республикада янги ишчи ўринларини яратиш, қўшимча инвестицияларни жалб қилиш, шунингдек, мамлакат иқтисодий ўсишини таъминлашга хизмат қилади.

Тараққиёт мезонлари

Чуқур таркибий ислоҳотлар орқали узоқ муддатли барқарор ўсишнинг пойдеворини яратиш олдинда турган энг асосий вазифа ҳисобланади. Президентимизнинг ўтган йил 29 декабрда Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида мазкур мақсадга эришишнинг асосий йўналишлари белгилаб берилди. Бунда, биринчи навбатда, камбағалликни қисқартириш борасида комплекс ёндашув ва ностандарт усулларни жорий этишга алоҳида эътибор қаратилади.

Қайд этиш жоиз, ижтимоий реестрни яратиш, уни бутун республикада жорий этиш, доимий равишда такомиллаштириб бориш, бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ходимлари учун тренинглар ташкил этиш, жараёнга техник ва услубий кўмаклашиш харажатлари ЮНИСЕФнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси томонидан ажратилган 510 минг АҚШ долларли грант ва Жаҳон банкининг 5 миллион долларлик кредит маблағлари ҳисобидан амалга оширилмоқда.

ЯНГИЧА ЁНДАШУВ ВА НОСТАНДАРТ УСУЛЛАР

Абдурауф ҚОРЖОВОВ,
иқтисодий шарҳловчи

ИЖТИМОИЙ РЕЕСТРНИНГ ҚАМРОВИ КЕНГАЯДИ

Рақамли иқтисодиёт ва рақамли технологиялар аҳолига давлат хизматлари кўрсатиш жараёнини енгиллаштириш, ортиқча қоғозбозлик, сансалорликларни йўқотишда қўл келиши дунё тажрибасидан яхши маълум. Ундан фойдаланган ҳолда, 2019 йилнинг 1 октябридан Сирдарё вилоятида кам таъминланган оилаларга ижтимоий нафақаларни кўриб чиқиш ва тайинлаш жараёни тажриба-синов тариқасида “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизими, қисқача айтганда, ижтимоий реестр орқали амалга оширишга киришилди.

Мазкур реестр бошланғич босқичда ижтимоий нафақаларни тайинлаш учун инсон омилисиз оила(фуқаро)нинг муҳтожлигини ўзи аниқлайдиган, нафақаларни тайинлаб, тўловларни амалга оширадиган ва назорат қиладиган, харажатлар ҳисобини юритадиган автоматлашган ахборот тизими сифатида жорий этилди.

Илгарилари, айтайлик, 14 ёшгача болалари бўлган оилага ижтимоий нафақа тайинлаш учун ўндан ортиқ турли-туман ҳужжатларни маҳалла фуқаролар йиғинига топширишга тўғри келарди. Уларни йиғиш учун баъзан ойлаб вақт кетса, 15 нафардан иборат комиссия аъзоларининг тўпланиши, қарор чиқишини ҳам сарғайиб кутишга тўғри келарди. Бундан ташқари, талаб даражасидаги шаффофлик бўлмасди, ижтимоий нафақани тайинлаш (ёки тайинламаслик) тўғрисидаги қарорни қабул қилишда инсон омилининг таъсири катта эди.

Эндиликда бу жараён жуда соддалашган. Ижтимоий реестр учун муҳтож оила аъзоларининг паспорти, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома (болалар учун) ва никоҳни қайд этиш тўғрисида гувоҳнома (мавжуд бўлганда) нусхалари талаб этилади. Ушбу ҳужжатлар маҳалла фуқаролар органларига тақдим этилади ва бунда ушбу ҳужжатларни қабул қилинмаслигига йўл қўйилмайди. Улар бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг туман (шаҳар) бўлимларига тақдим этилгандан сўнг ариза ва унинг оила аъзолари шахсини тасдиқловчи ҳужжатлардаги маълумотлар ижтимоий реестрга киритилади.

Оиланинг муҳтожлигини аниқлаш учун зарур бўладиган бошқа маълумотлар, яъни, иш ҳақи, пенсия, стипендия ва бошқалар, номида мавжуд кўчмас мол-мулки, автотранспорт воситалари, ишлаганлиги ёки ишсиз бўлганлиги, ишсиз бўлиб меҳнат органларига мурожаат қилганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар ахборот тизими орқали солиқ, кадастр, ички ишлар, меҳнат ва бошқа идоралардан электрон тарзда олинади.

Улар асосида ижтимоий реестр ҳеч қандай инсон омилисиз, аризачилар оиласига нафақаларни тайинлайди ёки рад этади. Бу бўйича қабул қилинган қарор СМС орқали етказилади.

Кейинги босқичларда бу тизим ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқаро ва оилаларга давлат томонидан кўрсатиладиган пул ёки маҳсулот кўринишидаги барча ёрдам турларини, хусусан, болаларнинг бепул боғчага қатнаши, ўқувчиларни бепул дарсликлар тўплами билан таъминлаш, соғлиқни сақлаш муассасаларида бепул ёки имтиёзли тиббиёт хизматларини кўрсатиш, ипотека кредитлари учун бошланғич бадални тўлаш ва бошқа жиҳатларни қамраб олиши назарда тутиляпти.

Қайд этиш жоиз, ижтимоий реестрни яратиш, уни бутун республикада жорий этиш, доимий равишда такомиллаштириб бориш, бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ходимлари учун тренинглар ташкил этиш, жараёнга техник ва услубий кўмаклашиш харажатлари ЮНИСЕФнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси томонидан ажратилган 510 минг АҚШ долларли грант ва Жаҳон банкининг 5 миллион долларлик кредит маблағлари ҳисобидан амалга оширилмоқда.

— Сирдарё тажрибаси ўз самарасини кўрсатгани ҳисобга олиниб, Президентимизнинг 2020 йил 4 август куни “Аҳолига давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдам тақдим этиш тартиб-таомилларини автоматлаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори қабул қилинди, — дейди Молия вазирлиги департаменти директори Нодир Муслитдинов. — Унга мувофиқ, мазкур тизим 2020 йилнинг сентябрь ойида Андижон, Бухоро, Жиззах, Наманган, Фарғона, октябрь ойида Қашқадарё, Сурхондарё, Хоразм, ноябрь ойида Навоий, Самарқанд вилоятлари ва Тошкент шаҳрида ҳамда декабрь ойида Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент вилоятида жорий этилди.

Ҳозирги кунда ижтимоий реестр жами 9 та вазирлик ва идоранинг маълумотлар базалари билан уйғунлаштирилган бўлиб, электрон ахборот алмашуви орқали 20 турдаги маълумот олинмоқда.

— Президентимизнинг 2020 йил 29 декабр куни Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида жорий йилдан тўлиқ ишга тушадиган “Ижтимоий реестр”да “Темир дафтар”даги барча маълумотлар қамраб олиниб, эҳтиёжманд оилаларга 30 дан зиёд ижтимоий хизматлар электрон шаклда кўрсатилиши белгилаб берилди, — дейди Нодир Муслитдинов. — Ушбу вазифани тўлиқ ва сифатли бажариш мақсадида 2021 йилда 9 та вазирлик ва идорадан қўшимча равишда 15 турдаги, бундан ташқари яна 12 та вазирлик ва идорадан 20 турдаги маълумот олиш бўйича ахборот алмашинуви йўлга қўйилади.

Маълумки, барча замонавий ахборот тизимлари, шу жумладан, компьютер ва мобиль телефонларимизда фойдаланиладиган барча турдаги дастурий таъминотлар тобора такомиллашиб боряпти. Ижтимоий реестр ҳам давлатимизнинг бошқа соҳаларидаги маълумотларни рақамлаштириш ишларининг ривожи билан узвий боғлиқ бўлиб, қўшимча маълумотларни олиш, уларни таҳлил қилиш орқали ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни янада аниқроқ аниқлаш ва уларга манзилли, тўлақонли ёрдам кўрсатиш қамрови янада кенгайиб бораверади.

ЭНДИЛИКДА “ТЕМИР ДАФТАР” ҚАНДАЙ ИШЛАЙДИ?

Бош вазир ўринбосари, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазири Жамшид Қўчқоров ўз интервьюсида камбағалликни қисқартириш бўйича 2020 йилда кўп ишлар қилинганини қайд этар экан, пандемия даврида олиб борилган ҳам иқтисодий, ҳам ижтимоий сиёсат мамлакатда камбағалликнинг кўпайишига олиб келмаганини энг катта натижа сифатида баҳолади. Унинг фикрича, аҳолининг бирорта қатлами қашшоқликка тушмади. Хусусан, 2020 йилнинг январь ойида бюджет маблағларидан ижтимоий нафақа олган оилалар сони 600 мингта бўлса, декабрь ойида улар сони икки баравар ошган. Мисол учун, “Темир дафтар”орқали ҳайит байрамида, болалар мактабга бориши арафасида ва бошқа вақтларда аҳолига манзилли ёрдам кўрсатилди.

Шу ўринда “Темир дафтар” деган атамага аниқлик киритиб ўтиш жоиз бўлади. Мутасаддиларнинг фикрича, бу оилаларни камбағалликдан чиқариш, ижтимоий аҳволи ҳамда турмуш шароити оғир бўлган оилаларни доимий бандлик ва даромад манбаи билан таъминлаш ҳамда уларни қўллаб-қувватлаш бўйича сектор раҳбарлари томонидан алоҳида назоратга олинган оилалар қайд этиладиган “Saxovat.argos.uz” электрон дастури ҳисобланади. Пандемия шароитида ижтимоий ҳимоя ва ёрдамга муҳтож, иш жойи ва даромад манбаини йўқотган фуқаролар, шунингдек, ногиронлар, якка-ёлғиз кексалар ва кам таъминланганлик каби мезонларга асосланиб, унга киритилган оилаларнинг манзилли рўйхати шакллантирилади. Бунинг учун сектор раҳбари, туман (шаҳар) халқ депутатлари кенгаши вакили ва маҳалла оқсоқоли билан биргаликда уйма-уй юриб, оилаларнинг моддий ва турмуш шароитини ҳар томонлама ўрганади. Шу асосда тузилган рўйхат туман халқ депутатлари кенгаши тасдиғидан ўтгандан кейин “Saxovat.argos.uz” электрон базасига киритилади

“Темир дафтар”дан ўрин олган ёрдамга муҳтож бўлган фуқаролар билан индивидуал ишлаш йўлга қўйилади. Меҳнатга лаёқатли бўлган фуқаролар ишга жойлаштирилиб, бандлиги таъминланади ёки ўзини ўзи банд қилиш орқали уларнинг даромадини оширишга эришилади. Шундан сўнг фуқаронинг аризаси ва ишчи гуруҳнинг тавсияси асосида бу фуқарони рўйхатдан чиқариш халқ депутатлари туман (шаҳар) кенгаши қарори асосида ҳал қилинади.

Юртимиздаги барча туман ва шаҳарларда, ҳар бир маҳаллада эҳтиёжманд оилалар, аёллар ва ёшлар билан манзилли ишлаш бўйича “Темир дафтар” тизими жорий этилди. Қисқа муддатда бу тизим орқали 527 минг фуқаронинг бандлиги таъминланди. Бундан ташқари, ўзини ўзи банд қилган аҳоли учун солиқ имтиёзлари берилиши ҳамда кўпгина чекловларнинг бекор қилиниши туфайли 500 минг нафар фуқаронинг меҳнат фаолияти қонуний тарзда йўлга қўйилиб, деҳқон хўжалиги ва томорқа ер эгаларига 300 миллиард сўм имтиёзли кредит ва субсидиялар ажратилди. Бу, ўз навбатида, қишлоқ аҳолисини ижтимоий қўллаб-қувватлашда янги йўналишга айланди.

Мурожаатномада ҳам бу борада амалга оширилган ишлар эътироф этилиб, жорий йилдаги вазифалар белгилаб берилди. Энг аввало, камбағалликни қисқартириш борасида комплекс ёндашув ва ностандарт усуллар жорий этилади. Фақатгина кредит, ижтимоий нафақа ёки уй бериш билан бир қаторда таълим, соғлиқни сақлаш, касб-ҳунарга ўқитиш, ичимлик сув, энергия ва йўл инфратузилмаси билан боғлиқ комплекс муаммолар ҳал этиб борилади.

Келгуси йил 1 мартдан бошлаб, аҳолининг минимал истеъмол харажатлари эълон қилинади. Ҳукумат томонидан икки ой муддатда ижтимоий кафолатларни бир тизимга келтириб, уларни минимал меъёрлар даражасида босқичма-босқич таъминлаш бўйича дастур ишлаб чиқилади.

Бу борадаги ишлар бошлаб юборилган. Давлатимиз раҳбарининг кўрсатмаларига биноан, камбағалликни қисқартиришнинг аниқ дастак ва механизмларини ишлаб чиқиш, хорижий тажрибани инобатга олган ҳолда, камбағаллик даражасини аниқлаш мезонлари ва баҳолаш услуби, ижтимоий таъминотнинг минимал стандартлари ва меъёрий асосларини пухта ишлаб чиқиш мақсадида Жаҳон банки, БМТ Тараққиёт дастури, Осиё тараққиёт банки каби халқаро ташкилотларнинг 14 нафар эксперти жалб қилиниб, улар кўмагида “2021-2023 йилларда Ўзбекистон Республикасида камбағалликни қисқартириш концепцияси” лойиҳаси тайёрланган.

Мурожаатномада эътироф этилганидек, “Темир дафтар”га киритилган ҳар бир фуқарони камбағалликдан чиқариш бўйича “мотивация, кўникма ва молиявий кўмак” тамойили асосида янги механизм жорий этилади. Камбағалликдан чиқиб кетиш учун энг муҳим омил инсоннинг интилиши, ўз кучига таянган ҳолда, аниқ мақсад сари ҳаракати бўлиши керак. Шу мақсадда жорий йилда маҳаллаларда аҳолини касб-ҳунарга ўқитиш бўйича мингдан зиёд марказлар ташкил этилади. Уларнинг ҳар бири учун 1 миллион сўмгача субсидия берилиб, давлат бюджетидан 100 миллиард сўм ажратилади. Ўқув курсларини тамомлаб, ўз бизнесини бошламоқчи бўлган фуқароларга ускуналар харид қилиш учун 7 миллион сўмгача субсидиялар тақдим этилади.

Шу билан бирга, ҳар бир туманнинг имконияти ва ривожланиш йўналишидан келиб чиқиб, деҳқончилик билан шуғулланадиган оилаларга 10 сотихдан 1 гектаргача ер майдонлари ажратилиши, эҳтиёжманд аҳолини иш ўринлари билан таъминлашга Бандликка кўмаклашиш ҳамда Жамоат ишлари жамғармаларидан 500 миллиард сўм йўналтирилиши мўлжалланмоқда.

Пандемия шароитида ўз ишини йўқотган аҳолини камбағалликка тушиб қолишига йўл қўймаслик учун жорий йилдан бошлаб янгича тизим жорий этилади. Унга кўра, вақтинча ишсизлик нафақаси 3 баробар (223 минг сўмдан 680 минг сўмга) оширилади ва бунда 6 та ҳужжат талаб этиладиган эски бюрократик тартиб бекор қилинади. Бунда ҳам айнан “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизимидан фойдаланиш қўл келиши мумкин.

Президентимиз камбағалликни қисқартириш борасида ҳудудлардаги ҳақиқий ҳолатга баҳо бериш, амалга оширилаётган ишлар ижросини назорат қилиш Олий Мажлис палаталари ва маҳаллий кенгашларнинг диққат марказида туриши зарурлигини қайд этди. Умуман, ҳар бир туман ва шаҳар ҳокими бир ой муддатда ўз ҳудудида камбағалликни қисқартириш бўйича манзилли дастур ишлаб чиқиб, унинг ижроси бўйича ҳар чоракда маҳаллий кенгашларда ҳамда оммавий ахборот воситалари орқали халққа ҳисобот бериб бориши йўлга қўйилади. Бу масалага барча раҳбарларнинг биринчи даражали вазифаси ва иш самарасини баҳолайдиган асосий мезон сифатида қаралади.

Фахр

ОЛИС ВА ЧЕККА ҚИШЛОҚЛАР ҚИЁФАСИ

Йўлдош ЖЎРАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси девони масъул ходими, юридик фанлари доктори

Агар мендан Янги Ўзбекистонни барпо этишда энг катта ютуқ нима, деб сўрашса, ҳеч иккиланмасдан инсонни қадри ва камоли тўғрисида қайғуришнинг янги тизими жорий этилганлигида, деб жавоб берар эдим.

Таъкидлаш жоизки, мустақиллик йилларигача аксарият қишлоқ ёки овулларга, айниқса, олис ҳудудларга борсангиз, уларнинг давлатдан қанчалик “узоқ”да эканлигини кўриб, ачинишингиз табиий эди. Қишлоқ аҳли давлат “меҳридан” асосан сайлов кунлари, ҳинд кинолари қўйилган чоғлар, кўчма автодўкон келганда, “раис бува” мажлис ўтказганда баҳраманд бўлар эди.

Лекин, бугун энг чекка ҳудудларда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишларини, тубдан ўзгарган, бошқача қиёфа касб этаётган қишлоқ ва овулларни кўриб кўзингиз қувнайди.

шаҳарларникидан асло кам бўлмайди

Президентимизнинг 2020 йил якунида Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида маҳалла ва қишлоқлар муаммоларини ечиш борасидаги дастлабки ютуқлар тўғрисида маълумотлар эълон қилинди. Унда сўнгги 3 йилда “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастурлари доирасида 5 миллионга яқин аҳоли яшайдиган 1 минг 200 та маҳалла ва қишлоқлар қиёфаси тубдан ўзгаргани қайд этилди.

2021 йилга мўлжалланган Мурожаатноманинг ўзига хос хусусиятларидан бири, замонавий ривожланиш (цивилизация) ютуқларини олис ҳамда чекка қишлоқ ва маҳаллаларга жорий қилиш ишларини янада кенгайтиришга қаратилгани билан аҳамиятли. Хусусан, Мурожаатномада келгуси йилда 3 триллион сўмлик маблағга эга бўладиган ҳудудлар инфратузилмасини ривожлантириш жамғармасини тузиш таклифи, бу масалани молиявий таъминлашга хизмат қилади.

Шу билан бирга, тиббий хизмат кўрсатиш ишларининг сифати ва қулайлигини ошириш вазифаси белгиланганлигини алоҳида қайд этиш зарур. Давлатимиз раҳбари ўз чиқишларида бу масалага алоҳида тўхталиб, қишлоқ ва маҳаллаларда тиббий хизматни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш зарурлигини билдирди.

Маълумки, олис ва чекка жойларда тиббий хизмат кўрсатиш ишларида жиддий муаммолар мавжуд. Аҳоли тиббиёт муассасаларига бориш учун туман маркази ёки шаҳарга бир неча ўн чақирим йўл босиб боришга мажбур бўлмоқда.

Мурожаатномада белгиланган вазифаларга кўра, эндиликда шаҳарларда ривожланаётган хусусий шифохоналар олис ва чекка ҳудудларда бирламчи ва ихтисослашган тиббий ёрдам кўрсатиш ва эҳтиёжманд аҳоли учун скрининг тадбирларига жалб этилади. Шу ишлари учун уларга субсидия ажратилади.

Бундан ташқари, “қишлоқ шифокори” дастури доирасида олис ҳудудларда иш бошлайдиган мингдан ортиқ врачга 30 миллион сўмдан ёрдам пули берилади ҳамда улар хизмат уйлари билан таъминланади.

Шунингдек, олис ҳамда чекка маҳалла ва қишлоқлар олдида давлат органлари ва мансабдорлари маъсулиятини оширишнинг янги тизимини яратиш тўғрисидаги вазифалар ҳам улар қиёфаси ва ижтимоий сиёсий ролини янада яхшилашга қаратилган.

Мурожаатномада таъкидланишича, умумтаълим мактабларидаги таълим сифати пойтахтда ҳам, олис қишлоқларда ҳам бирдай юқори бўлиши шарт. Бунинг учун чекка ҳудудларда мактабларни малакали кадрлар билан таъминлаш, таълим сифатини яхшилаш бўйича алоҳида дастур амалга оширилади. Жумладан, бошқа тумандаги олис мактабга бориб, дарс берадиган ўқитувчилар ойлигига 50 фоиз, бошқа вилоятга бориб ишласа – 100 фоиз устама ҳақ тўланади.

Хулоса қилиб айтганда, Мурожаатномада белгиланган вазифалар фақатгина давлатнинг вазифаси эмас. Олис ва чекка маҳалла, қишлоқлар аҳли ҳам янгиланаётган қиёфага мос ҳолда ўзгариши, меҳнат самарадорлигини кескин ошириши, онг ва маданиятини юксалтириши талаб этилади. Қарс икки қўлдан чиқади деганларидек, белгиланган мақсадга фақатгина инсон, жамият ва давлат ўзаро манфаатли ҳамкорлиги бўлгандагина эришилади.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
www.yuz.uz | yuz.uznews | yuz_official | yuz.uz_news

АРМИЯ ВА ХАЛҚ – БИР ТАНУ БИР ЖОНДИР

ЮРТГА САДОҚАТ – ОЛИЙ МАҚСАДИМИЗ, ШАРАФИМИЗ, БАХТИМИЗ

Бошланиши 1-бетда

Дарҳақиқат, дунёда халқаро терроризм ва экстремизм, хавфсизликка таҳдидлар ҳамда турли зиддиятлар тобора ортиб бораётган бир шароитда мамлакатимиз Қуролли Кучларининг жанговар салоҳиятини юксалтириш муҳим аҳамият касб этади.

Айтиш жоизки, ўтган 4 йилда Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида Қуролли Кучлар тизимида ҳам улкан ишлар амалга оширилди. Миллий армиямиз қиёфаси тубдан ўзгартирилиб, жанговар шайлиги ва салоҳияти юксалди. Замонавий ҳарбий-техника воситаларининг олиб келиниши ҳамда энг илғор ахборот технологияларининг тизим фаолиятига татбиқ этилиши натижасида мамлакат мудофаа қудрати янада мустаҳкамланди.

Шавкат Мирзиёев Президент сифатида иш бошлаган дастлабки кунлардаёқ мамлакатимизнинг ҳарбий-сиёсий масалалар бўйича қатъий позициясини ифода этадиган янги Мудофаа доктринаси ишлаб чиқилган эди. Доктринада Ўзбекистоннинг мудофаа соҳасидаги сиёсати бўйича принципиал ёндашувлар, уларни қўллаш асослари, Қуролли Кучлар олдида турган вазифалар, шунингдек, миллий армиямиз қурилиши ва ривожланишини давом эттириш бўйича истиқболли йўналишлар белгилаб берилди.

Унда ташқи сиёсатимизнинг мослашувчанлик ва очиқлик принципларига, энг асосийси, қўшни давлатлар билан дўстона ва амалий муносабатларни ривожлантириш ҳамда Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлашдек устувор тамойилларга таянилгани бугун халқаро ҳамжамият томонидан алоҳида эътироф этилмоқда. Тинчликпарвар, ҳамжиҳатлик тамойилларига асосланган халқаро ҳамкорлигимиз бугунги кунда минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни, Марказий Осиёда тинчлик, осойишталикни таъминлашнинг муҳим омилига айланиб бормоқда.

Энг муҳими, бугун миллий армиямиз юртимизнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, фуқароларимиз тинчлиги ва сарҳадларимиз дахлсизлигини сақлаш, ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашга хизмат қилувчи тизим сифатида шакилланди. Қуролли Кучларимиз сафида хизмат қилиш ва Ватан ҳимоячиси деган юксак номга сазовор бўлиш ҳар бир йигит учун юксак шарафга айланди.

Ушбу ислоҳотларга ҳамоҳанг тарзда, ўтган даврда ички ишлар органларининг фаолияти ҳам тубдан ўзгариб, асосий эътибор тизимни халқ манфаатларига хизмат қиладиган ижтимоий йўналтирилган профессионал тузилмага айлантиришга қаратилди. Бу жараённи янада ривожлантириш мақсадида Президентимиз томонидан қабул қилинган қарор билан Ички ишлар вазирлиги қўшинларининг ташкилий тузилмаси қайта кўриб чиқилиб, замонавий бошқарув ва назорат тизими жорий этилди. Бу эса, ўз навбатида, вазирлик ҳарбий-хизматчиларининг жанговар салоҳияти ва маҳоратини оширишда муҳим роль ўйнамоқда.

Бундан буён ҳам шахсий таркиб ўртасида жанговар руҳ ва ватанпарварлик туйғусини кучайтириш ҳамда ҳарбий хизматчиларнинг интеллектуал салоҳиятини янада юксалтириш доимо эътиборимиз марказида бўлади.

Бугун — Ватан ҳимоячилари куни байрами. Барчамиз, бутун халқимиз учун шарафли кун. Бу фахрли байрамнинг кенг миқёсда нишонланиши ҳар бир Ўзбекистон фуқаросида, айниқса, ёш авлодда юрт тақдирига дахлдорлик, унинг равнақи учун хизмат қилиш туйғуларини шакллантиришда муҳим аҳамият касб этади.

Фурсатдан фойдаланиб, юртдошларимизни, шу жумладан, барча ҳамкасбларимизни ушбу қутлуғ айём билан табриклаб, ўз касбига садоқатли ва фидойи ходимларимиз юксак билими ҳамда бор куч-ғайратини зиммасидаги вазифаларни адо этишга сафарбар этиб, доимо халқимиз ва Президентимиз ишончига муносиб бўлиб қолади.

КАСБИМГА ЭЪТИБОР ТУФАЙЛИ УЙЛИ БЎЛДИМ

Зулфира АБДУВАЛИЕВА,
кичик сержант

Аслида инсоннинг кўнглини кўтарадиган, кўзларига қувонч ёшларини индирадиган сабаблар кўп. Бироқ “кичик ватан” — уйли бўлиш бахти, айниқса, анча йиллар давомида ижарама-ижара сарсон юрган инсонларнинг қалбига ёруғлик олиб киради.

Ўн беш йилдан буён турли жойларда, бир-биридан фарқли шароитларда яшадик. Бир нафар ўғлимиз бор. У ўсиб-улғайгани сари муқим турар-жойга эҳтиёжимиз ортаверди. Бугун байрам арафасида пойтахтимизнинг Алимкент кўчасида жойлашган 350 хонадонга эга 6 та уй фойдаланишга топширилди. Уларнинг ичида менинг ҳам уйим бор. Тасаввур этаяпсизми — менинг ўзимнинг уйим. Бир аёл ва она сифатида қалбимдаги қувончимни, миннатдорлик туйғуларини сўз билан ифодалаб беришга ожизман...

Давлатимиз раҳбари Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида: ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оилаларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш ҳамда ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишларига алоҳида эътибор қаратилишини таъкидлаган эди. Бу эса бизга катта куч, умид берди. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай эса 350 хонадон ўз эгаларига тақдим этилди.

Ҳарбий оркестр ва миллий ансамбль жамоаларининг мусиқа садолари остида янги уйлар ҳовлисига жам бўлдик. Тошкент ҳарбий округи қўмондони полковник Зокир Сайфиддинов ва шаҳар ҳокимлиги масъуллари ҳар бир хонадон эгасига калитларни топширди. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, калитлар билан бирга фарзандларимиз учун китоблар жамланмаси ҳам туҳфа этилди. Бу нафақат бизнинг қувончимизга, балки ҳарбийларнинг ўғил-қизларига ҳам бир дунё шодлик улашди.

Бугун юртимизда ҳамма соҳада жадаллик билан янгиланишлар жараёни кетмоқда. Жумладан, фуқароларнинг уй-жой шароити тубдан яхшиланаётгани, шаҳар ва қишлоқларимизда янги турар-жойлар қуриш суръати ва кўлами жадаллик билан кенгайиб бораётганига барчамиз гувоҳмиз. Бу каби ўзгаришлар, яратилаётган шароитлар вазифамизни сидқидилдан бажаришга ундайди.

МИЛЛИЙ ГВАРДИЯ — ЁШЛАР ФАХРИ, ШИЖОАТ МАНБАИ, ОСОЙИШТАЛИК КАФОЛАТИ

Инсоният учун синовли ўтган 2020 йил янги Ўзбекистонни тинчликпарвар, ислоҳотчи, ташаббускор, бағрикенг мамлакат сифатида дунёга намоён қилди. Президентимиз Шавкат Мирзиёев бошчилигида меҳнаткаш ва фидойи халқимиз билан ҳамжиҳатликда амалга оширган саъй-ҳаракатларимиз халқаро эътирофларга сазовор бўлди.

Халқимизнинг 2021 йилдан ҳам умиди катта. Олдимизга улкан режалар, хайрли мақсадлар қўйганмиз. Бу йўлда 2020 йил 29 декабрь куни давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга тақдим этган Мурожаатномасида белгилаб берилган вазифалар барчамиз учун муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилиши шубҳасиз.

Мурожаатномада дунёда кечаётган мураккаб жараёнлар, яқин-узоқ минтақаларда кузатилаётган зиддият ва тўқнашувлар шароитида юртимизда тинчлик, хавфсизликни таъминлаш борасидаги ишларимизни янада жадаллаштиришимиз лозимлиги айтилди. Мудофаа соҳасида, жумладан, жамоат хавфсизлигини таъминлаш, ҳар бир маҳаллада хавфсиз муҳит яратиш бўйича янгича ёндашувлар жорий этилиши, ҳуқуқ-тартибот идораларини аҳоли осойишталиги ва фуқаролар манфаатларининг чинакам ҳимоячисига айлантиришга қаратилган ислоҳотларимиз изчил давом эттирилиши таъкидланди.

Президентимиз куни кеча Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил топганининг 29 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари куни арафасида Қуролли Кучлар академиясига ташрифи чоғида белгилаб берган вазифалари ҳам халқ ва армия бирдамлигини таъминлаш, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Ҳарбий-техник институти бошлиғи Мирзаюсуф РУСТАМБОЕВ билан суҳбатимиз шу борадаги ишлар мазмун-моҳияти, тизимдаги ислоҳотлар ҳақида бўлди.

— Коронавирус пандемияси барчамизни, хусусан, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларини ҳам синовдан ўтказди. Талафот, йўқотишлар кўп бўлди. Бундай шароитда Миллий гвардия хизматчиларининг ҳам кечаю кундуз ишлашига тўғри келди. Фидойилигини, ўз қасамёдига содиқлигини шараф билан кўрсатди, — деди Мирзаюсуф Рустамбоев суҳбатимиз аввалида. — Миллий гвардиямиз тизимида бир қатор ислоҳотлар ҳам амалга оширилди. Президентимиз 2020 йил 18 ноябрда “Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси тўғрисида”ги қонунни имзолади. Мамлакатда Конституция ва қонун устуворлиги йўлида янги қарашлар шаклланди. Пировардида, ҳуқуқ-тартибот идоралари халқчил тузилмага айланди.

Гап шу ҳақда борар экан, аввало, давлатимиз раҳбари Конституциямиз қабул қилинганининг 28 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон халқига йўллаган байрам табригида **“Мамлакатимизда тинчлик-осойишталик, миллатлараро тотувлик ва динлараро бағрикенгликни мустаҳкамлаш, жамоат тартибини сақлаш масалаларига янада кучли эътибор қаратишимиз зарур. “Қонун — устувор, жиноятга — жазо муқаррар” деган конституциявий тамойилни амалда таъминлаш учун ҳуқуқ-тартибот идораларининг бор куч ва имкониятлари сафарбар этилади”,** деган сўзларини эслаш ўринли. Ана шу ҳаётий тамойил асосида мамлакатимизда халқ давлат органларига эмас, давлат органлари халққа хизмат қиладиган самарали ва барқарор тизим шаклланиб, такомиллашиб бормоқда.

— Конституция ва қонун устуворлиги йўлида янги қарашлар шаклланди, дедингиз. Бунда шахс, жамият ва давлат ўртасидаги барқарорлиги қандай ўрин тутади?

— Ўтган 3-4 йил мобайнида халқимизда Конституция ва қонунларга ҳурмат руҳи шаклланди. Нима учун? Чунки қонунлар ишлай бошлади, одамлар Асосий қонунимизнинг “кучи”ни ўз ҳаётида сезмоқда. Бир сўз билан айтганда, инсон ҳақ-ҳуқуқлари таъминланмоқда. Жамоатчилик назорати кучайган. Қонун ҳукмрон жамиятда доимо тараққиёт бўлган. Фикрлар эркин, очиқ, ҳайиқмасдан билдирилмоқда, биқиқлик муҳити чекинди. Бу жуда яхши, албатта. Конституция ва қонун устуворлиги йўлида янги қарашлар шаклланди, деганда биз шу жиҳатларни назарда тутган эдик.

Шахс, жамият ва давлат ўртасидаги муносабатлар барқарорлигига тўхталадиган бўлсак, давлат фаолиятининг асосий, етакчи функцияси ҳисобланади ва бу давлатнинг мутлақ ўзига хос мақоми, ижтимоий-сиёсий аҳамиятини белгилаб беради. Давлат қонун устуворлиги, қонунийликнинг мустаҳкамлиги устидан назоратни ўз органлари воситасида таъминлайди.

Маълумки, Конституция ва қонун устуворлигини тўлиқ таъминлашга сафарбар этилган давлат органлари — шахс, жамият ва давлатнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилувчи орган тизимини ташкил этади. Бу, ўз навбатида, самарали давлат хизмати ва давлат хизматчилари қатлами мавжуд бўлишини талаб этади.

Шу ўринда Президентимизнинг Олий Мажлисга Мурожаатномасида, 12 январь куни ўтказилган Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида билдирган фикрларини ёдга олсак. Мурожаатномада давлат бошқаруви идоралари фаолиятини тубдан такомиллаштириш, кадрларни танлаш ва ишга қабул қилишнинг очиқ тизимини йўлга қўйиш бўйича аниқ кўрсатмалар берилди. Бевосита бизнинг соҳа ҳақида гапирадиган бўлсак, ҳарбий кадрларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, ҳарбий илмни ривожлантириш, таълим муассасалари фаолиятини такомиллаштириш юзасидан аниқ вазифалар қўйилди.

— 2020 йил мамлакатимиз ҳаётига доир жуда муҳим икки тарихий воқеа билан якунланди. Президентимиз Ўзбекистон ёшлари форумида иштирок этиб, йигит-қизлар билан бевосита мулоқот қилди, Олий Мажлисга навбатдаги Мурожаатномасини тақдим этди. Ҳар икки воқелик Миллий Гвардия фаолиятида акс этиши, табиий. Қолаверса, Ҳарбий-техник институт Тошкент шаҳри Олмазор тумани ёшлари билан ишлаш бўйича бир қатор чора-тадбирларни амалга оширмоқда. Бу борада эндиликда яна қандай масалаларга алоҳида эътибор қаратилди?

— Президентимиз Мурожаатномасида **“Янги Ўзбекистон мактаб остонасидан, таълим-тарбия тизимидан бошланади”,** деган ғояни илгари сурди. Бу — умумий фаолиятимизнинг асосий мезони.

Давлатимиз раҳбари нафақат Мурожаатномада, балки ҳар бир чиқишида ёшлар масалаларига алоҳида урғу бериб, уларга янада яхшироқ шароитлар яратиш ҳақида янги ташаббусларни илгари сурди. Шунингдек, пандемия даврида орттирган тажрибамиз ҳамда хориждаги илғор ютуқлардан фойдаланиб, аҳоли саломатлигини асраш ва мустаҳкамлаш борасидаги туб ислоҳотларимизни янги босқичга кўтаришимиз зарурлиги таъкидланди. Бунда ҳар биримиз аҳоли, айниқса, ёшларимиз ўртасида соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб этишга устувор йўналишлардан бири сифатида ёндашиб, ёш авлоднинг соғлом, баркамол вояга етиши йўлида ислоҳотларимиз кўлами ва самарасини янада оширишга эътибор қаратишимиз керак.

Шу мақсадлар йўлида институтимиз жамоаси билан олдимизга катта мақсад ва режалар қўйиб, жорий йилда амалга оширишимиз зарур бўлган чора-тадбирларни белгилаб олдик.

Ўтган йилдан бошлаб пойтахтимизнинг Олмазор тумани ёшлари билан биргаликда ишлаб келяпмиз. Уларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, спорт ва соғломлаштириш ишларини жадаллаштириш йўлида маълум натижаларга ҳам эришдик. Жумладан, институт профессор-ўқитувчилари ва ҳарбий хизматчилари тумандаги маҳаллалар ва таълим муассасаларига бириктирилиб, Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан илгари сурилган 5 та муҳим ташаббус доирасида маҳаллалардаги кам таъминланган оилалар фарзандлари учун бепул асосда фаолият олиб борадиган тўгараклар ва спорт секциялари фаолиятини йўлга қўйдик. Бугун спорт секцияларида 250 га яқин йигит-қизлар бўш вақтини мазмунли ўтказиб, соғлом камол топмоқда. “Ёш дастурчи”, “Чет тиллар”, “Ўзбекистон тарихи” ва “Физика-математика” тўгаракларида 300 га яқин ўқувчи-ёшлар шуғулланмоқда.

Шунингдек, маҳаллалардаги кам таъминланган, боқувчисини йўқотган ва ногирон фарзанди бўлган 22 та оилада вояга етаётган йигит-қизлар оталиққа олиниб, бугунги кунда уларга озиқ-овқат, кийим-кечак ҳамда бошқа зарур ёрдамлар кўрсатиш тизимли йўлга қўйилган. Шу билан бирга ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мақсадида таълим муассасалари ва маҳаллаларда ҳарбийлар иштирокида турли тадбирлар ўтказиб келинмоқда.

Бу борадаги ишлар жорий йилда ҳам узвий давом этади.

— “Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси тўғрисида”ги қонун қабул қилинганини қайд этдингиз. Бу қонуннинг мазмун-моҳиятида қандай мақсадлар ўз ифодасини топган?

— Аввало, қонуннинг мақсади Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари қўшинларининг жамоат хавфсизлигини таъминлаш ва ҳуқуқбузарликлар профилактикаси соҳасида ҳуқуқни муҳофаза қилишга доир айрим вазифаларга эга бўлган махсус тури — Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси фаолиятини тартибга солишдан иборат.

Қонунда Миллий гвардиянинг асосий вазифалари, тузилиши, шахсий таркиби, ҳуқуқий ҳолати, фаолият йўналишлари, қурол-яроғ, жисмоний куч ишлатиш тартиби ҳамда махсус воситаларни қўллаш, хизматга кириш ва хизмат ўташнинг умумий шартлари, қоидалари, Миллий гвардия ҳарбий хизматчиларини ижтимоий-ҳуқуқий ҳимоя қилиш чоралари аниқ баён этилган. Шунингдек, умуммиллий қадриятларга таянган ҳолда, Миллий гвардия фаолиятининг асосий принциплари сифатида қонунийлик, фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларига риоя этиш ҳамда уларни ҳурмат қилиш, ягоналик, мустақиллик каби мезонлар белгилаб берилган.

Миллий гвардия ваколатларига жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари, қонун билан қўриқланадиган манфаатларини ҳимоя қилиш, терроризмга қарши курашишда, террорчилик ҳаракатларининг ҳамда табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этишда иштирок этиш, терговга қадар текширувни амалга ошириш, суриштирув ўтказиш, жиноят ишларини қўзғатиш, маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни юритиш киритилди. Шунингдек, давлат объектларини, ўта муҳим, тоифаланган ҳамда бошқа объектларни, жисмоний ва юридик шахсларнинг мол-мулкини қўриқлаш, ҳуқуқбузарликлар профилактикасини амалга ошириш, ҳуқуқбузарликларнинг содир этилиши сабабларини, уларга имкон бераётган шарт-шароитларни аниқлаш, бартараф этиш, жамоат тартибини сақлаш вазифаси юклатилди.

Оммавий тадбирлар, митинглар, йиғилишлар, намойишлар ўтказилаётганда, фуқаролар гавжум бўладиган жойларда жамоат тартибини сақлаш, фавқулодда ҳолат, алоҳида давр ва терроризмга қарши операцияларни ўтказиш шароитларида ҳуқуқий режимни таъминлашда ҳам фаол иштирок этади. Яна бир жуда муҳим вазифа қўйилди. Бу — қўриқланадиган шахслар хавфсизлигини таъминлаш, чет давлатлар расмий вакилларини, олий даражадаги делегацияларни кутиб олиш ва кузатиб қўйиш, Президентимиз иштирокидаги тадбирлар чоғида расмий маросимларни ўтказиш.

Аҳоли пунктларидаги жамоат жойларида патруллик қилиш, мамлакатимизнинг ҳудудий мудофааси тизимида Қуролли Кучларни жанговар қўллаш режалари бўйича махсус вазифаларни ҳал этиш, Давлат хавфсизлик хизматининг Чегара қўшинларига сарҳадларимизни қўриқлаш ҳамда ҳимоя қилишда кўмаклашиш каби вазифаларини бажариш киритилди.

Миллий гвардия тўғрисидаги қонунни ишлаб чиқишда миллий қонунчилик, шунингдек, Россия, Беларусь, Украина, Қозоғистон каби хорижий давлатларнинг тажрибаси атрофлича таҳлил қилинган.

Бир сўз билан айтганда, ушбу қонуннинг қабул қилиниши Миллий гвардия шахсий таркибининг ўз хизмат ва ҳарбий мажбуриятларини ишончли, ташаббускорлик асосида, аниқ таянган ҳолда амалга оширишида мустаҳкам ҳуқуқий замин яратди.

“Янги Ўзбекистон” мухбири
Улуғбек АСРОРОВ
суҳбатлашди.

ТИНЧ, ОСУДА ҲАЁТИМИЗНИНГ ИШОНЧЛИ ВА МУСТАҲКАМ ҚАЛҚОНИ

Фахриддин САМАТОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси аъзоси

Ватан инсон учун энг муқаддас, азиз гўша. Уни ҳимоя қилиш — шарафли, олийжаноб ва масъулиятли бурч саналади. Бугунги ёшларимиз "Она Ватанни ҳимоя қилиш, юрт дахлсизлигини таъминлаш ва шу диёрга хизмат қилиш"дек юксак мақсад моҳиятини яхши англаб етган. Чунки ҳарбий бўлишга қизиқаётган, шу соҳада ўқишга интилаётган ёшлар сафининг йил сайин ортиб бораётгани ҳам ана шундай хулоса чиқаришга асос беради. Зеро, ҳарбий либосда юртимиз сарҳадларини қўриқлаш, унинг дахлсизлигини таъминлаш алп йигитларимизнинг олий ва энг шарафли вазифасидир.

Сир эмас, илгари оналаримиз фарзандларини ҳарбий хизматга кўзда ёш, юракда хавотир билан кузатарди. Боиси, ўша пайтларда барча соҳалар қатори ҳарбий йўналишда ҳам кўплаб муаммолар бўлган. Қўшинларнинг моддий-техник таъминот тизими ҳам талаб даражасида эмасди. Янги миллий армияни яратишда бундай салбий иллатларга мутлақо чек қўйилди.

Президентимиз ташаббуси билан ишлаб чиқилган Ўзбекистон Республикасини 2017-2021 йилларда ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси асосида мамлакат ҳаётининг бошқа жабҳалари билан бир қаторда, ҳарбий соҳанинг энг муҳим йўналишлари бўйича замон талабларига мос қарорлар қабул қилинди. Сўнгги йилларда ҳарбий қисм ва бўлинмаларнинг моддий-техник базаси мустаҳкамланиб, ҳарбий хизматчиларни уй-жой билан таъминлаш, оила аъзоларини қўллаб-қувватлаш учун муносиб шарт-шароитлар яратилаётир.

Бунинг натижасида қисқа вақт ичида ҳарбий соҳада халқаро ҳамкорлик микёси, ўзаро ишонч ва тажриба алмашиш кенгайди. Қуролли Кучларнинг жанговар шайлиги ва тайёргарлиги даражаси янги сифат босқичига кўтарилди. Ўзбекистон минтақада мудофаа қурилиши соҳасида тан олинган етакчи мавқеини сақлаган ҳолда, ҳарбий қудрат бўйича жаҳон рейтингида 52-ўринни эгаллаб келмоқда.

Ҳеч шубҳасиз, халқаро ҳарбий ўқув мусобақаларида, армиялар ўртасидаги ва спорт беллашувларида Ўзбекистон вакиллари ўзларининг маҳорати, ғалабага бўлган иродасини намоён этаётгани бутун Ўзбекистон халқида, айниқса, ёшларимизда миллий армиямиз билан фахрланиш туйғусини, Ватан ҳимоячисидек шарафли касбга ҳурмат-эҳтиром ҳиссини уйғотаётгани рост. Хусусан, 30 дан ортиқ давлатнинг 160 дан зиёд жамоаси иштирок этган ўтган йилги Халқаро армия ўйинларида Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги ҳарбий хизматчилари 16 йўналишда иштирок этиб, умумжамоа ҳисобида учинчи ўринни эгаллади. Фориш тоғ полигонида ўтказилган ана шундай мусобақаларда эса биринчиликни қўлдан бой бермай келяпти.

Шу жиҳатдан, бугун Қуролли Кучларимиз том маънода жамиятнинг ажралмас қисмига, мамлакатимиз барқарорлиги ва тараққиётининг ишончли кафолатига, ёшлар ва ҳарбий хизматчиларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг муҳим институтига айланиб бормоқда, десак муболаға бўлмайди. Тошкент шаҳрида барпо этилган "Ғалаба боғи" ва "Шон-шараф" музейи мажмуаси эса ҳарбий хизматчилар, юртимиз аҳолиси, айниқса, ёшлар учун ҳарбий тарихни ва буюк аждодларимиз қаҳрамонлигини ўрганиш марказига айланиб боряпти.

Буни юртимиздаги барча ота-оналар, бутун халқимиз ғурур билан, миннатдорчилик билан эътироф этяпти. Энг муҳими, бугун оналар ўз фарзандларини армияга кўзда ёш, юракда хавотир билан эмас, балки менинг ўғлим ҳақиқий Ватан ҳимоячиси бўлади, деган юксак ишонч ва фахр туйғуси билан кузатмоқда.

Бир сўз билан айтганда, жонажон Ўзбекистонимиз, хонадонларимизнинг тинч ва осойишталиги, ҳаётимизнинг осудалиги ҳар жиҳатдан фидойи ҳарбийларимиз, Ватан посбонларига боғлиқ. Уларнинг шарафли хизматлари, ўз бурчларини садоқат билан адо этишлари боис юртимиз тинч, турмушимиз осуда. Президентимиз таъбири билан айтганда, "Ҳар қандай таҳдид ва хатарларга муносиб зарба беришга тайёр миллий армиямиз — халқимиз, мамлакатимизнинг ишончли ва мустаҳкам қалқонидир".

"КИМ ВАТАНГА СОДИҚ БЎЛСА, МЕНДИРМАН ЎША!"

Ислом АСИЛБЕКОВ, Ўзбекистон Журналистика ва оммавий коммуникациялар университети 3-босқич талабаси

Ватан инсон туғилиб ўсган хонадондан бошланади. Шу боис, инсон илк бор нафас олиб, улғайиб вояга етган заминга меҳр–муҳаббат ва садоқатли бўлиши, ҳар бир ҳовуч муқаддас тупроғини кўзларига тўтиёдек суртиши, унга нисбатан бир умр фарзандлик ҳисси билан яшаши ҳам қарз, ҳам фарздир.

Бугун миллий армиямиз ёшларнинг иродасини тоблайдиган, уларни ўз Ватани ва халқига садоқат руҳида тарбиялайдиган жасорат ҳамда матонат мактаби сифатида ўзини намоён қилмоқда. Тенгдошларимда ҳарбий хизматга, эл-юртимиз тинчлиги ва осойишталиги, осмонимиз мусаффолиги, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлашга бўлган масъулият туйғуси янада мустаҳкамланмоқда.

Байрам арафасида Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси ва Мудофаа вазирлиги билан ҳамкорликда Тошкент вилоятининг Зангиота туманидаги "Қуёшли" қўрғонида жойлашган ҳарбий қисм ва институтда "Ким Ватанга содиқ бўлса, мендирман ўша!" шиори остида медиатур бўлиб ўтди.

Тадбир аввалида биз ҳарбий қисм ва Ахборот-коммуникация технологиялари ва алоқа ҳарбий институтида ҳарбийлар — аскар ва офицерлар, бўлғуси алоқачи-курсантларнинг яшаши, спорт билан мунтазам шуғулланиши, уларнинг маънавиятини юксалтириш учун яратилган шарт-шароитлар, жумладан, бой китоб фондига эга кутубхона, энг замонавий тренажёрларга эга, ўнлаб спорт турлари билан доимий шуғулланиш учун шароит муҳайё этилган ёпиқ мажмуа, ўқув биноларида яратилган қулайликлар, инновацион янгиликлар билан яқиндан танишдик.

Мазкур институт давлатимиз раҳбари, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондонининг 2019 йил 17 январдаги "Ахборот-коммуникация технологиялари ва алоқа соҳасида офицер кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" қарорига мувофиқ ташкил этилган.

— Бу Мудофаа вазирлиги тизимидаги биринчи ҳарбий институт, — дейди институт ректори Ҳакимжон Муҳиддинов. — У ахборот-коммуникация ва алоқа ҳамда ушбу соҳасидаги илмий-ҳарбий тадқиқотларни ташкил этиш учун офицер кадрларни тайёрлаш мақсадида ташкил этилган. Бу ерда алоқа қўшинлари тактик қўмондонлик-муҳандислиги, махсус алоқа ва давлат сирларини муҳофаза қилиш тактик қўмондонлик-муҳандислиги, ахборот тизимлари ва технологиялари тактик қўмондонлик-муҳандислиги, радиоэлектрон разведка ва кураш тактик қўмондонлик-муҳандислиги, ҳаво ҳужумидан мудофаа радиотехника қўшинлари тактик қўмондонлик-муҳандислиги, Ҳаво ҳужумидан мудофаа зенит-ракета қўшинлари тактик қўмондонлик-муҳандислиги бўйича кадрлар тайёрланади.

Ҳарбий қисмнинг мусиқа хонасида доира, дутор, танбур, гармон, гитара, қашқар рубоб, барабан каби мусиқа асбобларини маҳорат билан чалаётган бўлса, кутубхонада эса бир гуруҳ хизматчи аскарлар давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномаси асосида фикр алмашяпти, яна бир гуруҳи эса компьютер технологиялари воситаларидан фойдаланган ҳолда электрон китоблар мутолааси билан банд.

Ҳа, Ватанни чин дилдан севган, ардоқлаган, юрагида унга бўлган муҳаббат ҳисси жўш уриб турадиган мана шундай йигитларгина унинг ҳақиқий ҳимоячиси деган шарафли номга муносибдир.

Биз навқирон авлод баркамол, етук бўлиб вояга етсак, ўзимизда ор–номус, миллий ғурурни изчил шакллантириб борсак, Ватанимиз ҳам қудратли кучга айланади. Унинг тинчлиги, осойишталиги йўлида бир мушт бўлиб бирлашишимиз келажак авлод олдида юзимизнинг ёруғ бўлишига ҳам йул очади. Зеро, шоир Ғафур Ғулом таъбири билан айтганда "Йигит омон бўлса, хавфу хатар йўқ..."

Ҳозирги кунда оналар ўз фарзандларини армияга кўзда ёш, юракда хавотир билан эмас, балки, менинг ўғлим ҳақиқий Ватан ҳимоячиси бўлади, деган юксак ишонч ва фахр туйғуси билан кузатишмоқда.
Оналар кўнглидаги розилик, бу — бутун халқимиз қалбидаги розилик ифодаси, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламан.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти,
Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони

БУГУН ЙИГИТЛАР МАЖБУРЛИК БИЛАН ЭМАС, ЎЗ ИСТАГИГА КЎРА ХИЗМАТГА ОТЛАНАДИ

Искандар РАҲМОН, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари фахрийси, Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Тақдир тақозоси билан ҳаётимнинг чорак асрдан зиёди ҳарбий шифокор сифатида Қуролли Кучларнинг турли қисм ва бўлинмалари, муассасаларида ўтди. Ёшим элликка кириб, белгиланган хизмат муддатини ўтаганимдан сўнг тиббий хизмат подполковниги унвонида истеъфога чиқдим. Яратганга беадад шукр, бугунги дориломон, тинч ва фаровон кунларга етиб келдим. Айни пайтда бундан анча йил аввал бўлиб ўтган, бир-бирига бутунлай зид воқеа-ҳодисалар худди кино тасмасидаги лавҳалардек кўз олдимдан бирма-бир ўтмоқда.

Ўтган асрнинг 80-йиллари охири эди. Ярим кечада тўсатдан эшигимиз қўнғироғи жиринглади. Минг хавотир билан елкамга чопонимни ташлаб эшикни очсам, йўлакда ҳамкасб бир танишим турибди. Ҳол-аҳвол сўрашдик. Ичкарига таклиф қилсам, кирмади.

— Тинчликми?

— Тинчлик, — деди майин жилмайиб.

— Ҳа, ярим кечада нима қилиб юрибсан?

— Зарур гап бор. Бир яқин қариндошимиз, таниқли одамнинг ўғлини ҳарбий хизматга чақиришяпти. Унинг эса армияга боргиси йўқ. Ҳарбий ишлар бошқармасидан келган чақирув қоғозини ола солиб, уйига ҳам келмай, қаерлардадир қочиб юрибди. Ота-онаси бундан жуда хавотирланиб, ўғилларини қандай қилиб бўлса-да, армиядан олиб қолиш пайида. Ҳар қандай сарф-харажатни кўтаришга тайёр.

— Мумкин эмас! Бу жиноят, қонунбузарлик-ку! — дедим унинг гапини шартта бўлиб.

— Шошма, шошма, мен уни яширинган жойидан аранг топиб, бир амаллаб юқумли касалликлар шифохонасига жойлаштирдим.

— Қандай касаллик билан?

— Сариқ — жигар хасталиги билан.

— Ҳақиқатан ҳам у шу касалликка чалинганми?

— Йўқ. Ҳамма гап шунда-да, оғайни. Бир ёрдам бериб, қўллавормасанг бўлмайди. Бунинг устига ҳарбий комиссариатдагилар бундан хабар топиб, қуролланган соқчилар билан уни мажбуран ҳарбий госпиталга олиб кетишмоқчи. Бунга уларнинг ҳаққи борми, йўқми? Бунақада ўйлаган режамиз нима бўлади?

— Ҳарбий хизматдан бўйин товлаш жиноят устига жиноят, охири вой бўлади. Жиянингнинг ёнига қўшиб, сени ҳам жазолашади.

— Э нафасингни иссиқроқ қил! Бир амаллаб иложини топ. Шу соҳада ишлайсан-ку, оғайни!

— Шунинг учун ҳам бундай ноқонуний ишга сира аралашмайман. Мендан хафа бўлсанг, бўлақол.

— Хизматингга рози қиламиз.

— Бу гапни бошқа тилингга олма. Энди менга қара, сенга бир маслаҳат. Ҳали ҳам кеч эмас. Эгилган бошни қилич кесмас. Ўша боланинг ота-онасига айт. Яхши панд-насиҳат қилиб, тушунтиришсин. Ҳарбий хизматни ўташ — йигит кишининг бурчи, вазифаси. Кўпчилик қатори армияга бориб, ҳарбий хизматини ўтаб, қайтсин. Ношукур бўлмасин. Ҳозир уруш бўлаётгани йўқ. Қолаверса, оддий фуқаро сифатида соппа-соғ бўла туриб, ҳарбий хизматдан бўйин товлаш — уят.

Бу гапларимдан сўнг йўлакдаги зина остидан кимдир югуриб чиқиб кетди, кўча эшиги тарақлаб ёпилди. Билсам, танишим ҳузуримга йигитнинг ўша обрўли отаси билан бирга келган экан. Шу-шу ўша танишим билан деярли беш-олти йил юз кўрмас бўлдик. Ниҳоят кунларнинг бирида у мендан ўртамизда бўлиб ўтган кўнгилсизлик учун узр сўради. У ўзининг бу ножўя қилмиши, хатти-ҳаракатидан ниҳоятда хижолатда экан.

— Ўртоқ, ўшанда сен ҳақ экансан. Сендан бекорга хафа бўлган эканман. Ҳозир катта набирамни ҳарбий хизматга кузатяпмиз. Зора, сенга ўхшаган фидойи ҳарбий хизматчи бўлса...

Мен эски қадрдонимнинг юрагида ҳарбий соҳа ходимларига ишонч ва меҳр уйғонганидан хурсанд бўлдим.

Демоқчиманки, оддий бир фуқаро, Қуролли Кучлар фахрийси сифатида миллий армиямизда бўлаётган янгиликлар, ислоҳотларга бефарқ эмасман. Чунки, бу менинг армиям, мустақиллигимизнинг фахрли ва ифтихорли ширин меваси, унинг таянчи, мард ва фидойи посбонидир! Бир оғиз сўз билан айтганда, миллий армиямиз — мустақиллигимиз, тинч-осойишта ҳаётимизнинг мустаҳкам кафолатидир! Бугун ватанимизнинг алп ўғлонлари ўзини элу юрт ҳимоясига камарбаста деб билади, ўз истагига кўра хизматга отланади.

Шуни айтиш жоизки, бугунги миллий армиямиз ўз-ўзидан ва осонликча бунёд бўлмади. Биз унинг тарихини яхши билганимиз боис, ёшларнинг онгу тафаккурида Ватанга муҳаббат, бурчга садоқат, миллий ифтихор ва ғурур ҳис-туйғуларини мустаҳкам шакллантиришимиз даркор. Зеро, биз ҳарбий хизмат қилган вақтдаги бепоён Ватан билан ҳозирги мустақил Ўзбекистонимиз ҳудуди ўртасидаги фарқ ер билан осмонча. У вақтларда Ватан тушунчаси ноаниқ бўлган бўлса, энди унинг маъно-мазмуни ўзгача, сарҳадлари аниқ ва пухта белгиланган. Шу нуқтаи назардан қараганда, ҳозирги пайтда Қуролли Кучларимиз сафларида хизмат қилаётган ҳарбийларга фақат ҳавасимиз келади. Чунки улар ўз Ватани, уйлари, ота-онаси бағрида эмин-эркин, катта имтиёзлар олиб хизмат қилмоқда. Бундай армияда сидқидилдан хизмат қилмай, ўз фуқаролик бурчини ўтамай бўладими? Шунинг учун ҳам армияда хизмат қилиш шон-шараф ишига айлангани бежиз эмас.

Бугунги кунда дунёнинг айрим минтақаларида қонли можаро ва зиддиятлар, терроризм, экстремизм хавфи тобора кескинлашиб бораётгани, чегараларимиз хавфсизлиги ва дахлсизлигини таъминлаш, мамлакатимиз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ҳамиша диққатимиз марказида туришини, доимо огоҳ ва ҳушёр бўлишимизни талаб этади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек, "Ўзбекистон ва унинг бағри кенг халқи тинчликсевар сиёсат юритиш, миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат билан қараш тамойилларини амалга ошириш позициясида доимо мустаҳкам туриб келмоқда. Лекин зарур бўлса, биз мамлакатимиз суверенитети ва мустақиллигига, халқимизнинг тинч ва осуда ҳаётига таҳдид соладиган ҳар қандай уринишларга қарши кескин зарба беришга қодирмиз. Чунки юртимизнинг иродаси синовларда тобланган халқи, мард ўғлонлари бор".

Ўзбекистон ҳеч қайси ҳарбий блокка қўшилмайдиган давлат сифатида, ҳар томонлама чуқур ўйланган ва ўзи учун принципиал аҳамиятга эга бўлган муҳим йўлни танлаб олган. Яъни, мамлакатимиз тинчликсевар сиёсат олиб бориш, ҳарбий-сиёсий иттифоқ ва коалицияларга қўшилмаслик, ўз ҳудудида хорижий давлатларнинг ҳарбий база ва объектларини жойлаштирмаслик, юртимиздан ташқарида бўладиган тинчликпарварлик операцияларда қатнашмаслик бўйича ўзининг қатъий ҳаракат йўлини аниқ ва равшан белгилаб олган. Сўнгги 29 йил мобайнида мамлакатимиз босиб ўтган оғир ва машаққатли, айни вақтда шарафли йўлимиз, қўлга киритган улкан ютуқларимизнинг туб моҳияти ва аҳамиятини, Ватан ҳимоячиларини янги марралар сари руҳлантириш, ёшларимизни "Она юртни биз асрамасак, ким асрайди?" деган эътиқод билан яшашга ўргатишимиз зарур. Шу мақсад йўлида миллий армиямиз сафларида ҳар қандай шароит, вазиятда ҳам иймон-эътиқоди мустаҳкам, сўзи билан иши бир мард посбонларимиз хизмат қилишаётгани, айниқса, қувонарлидир.

Ҳаким ЙЎЛДОШЕВ олган суратлар.

Миллат фидойиси

ВАТАН ЭРКИ УЧУН ШАҲИД КЕТГАН ҚЎМОНДОН

Баҳром ИРЗАЕВ,
Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қатағон қурбонлари хотираси давлат музейи катта илмий ходими

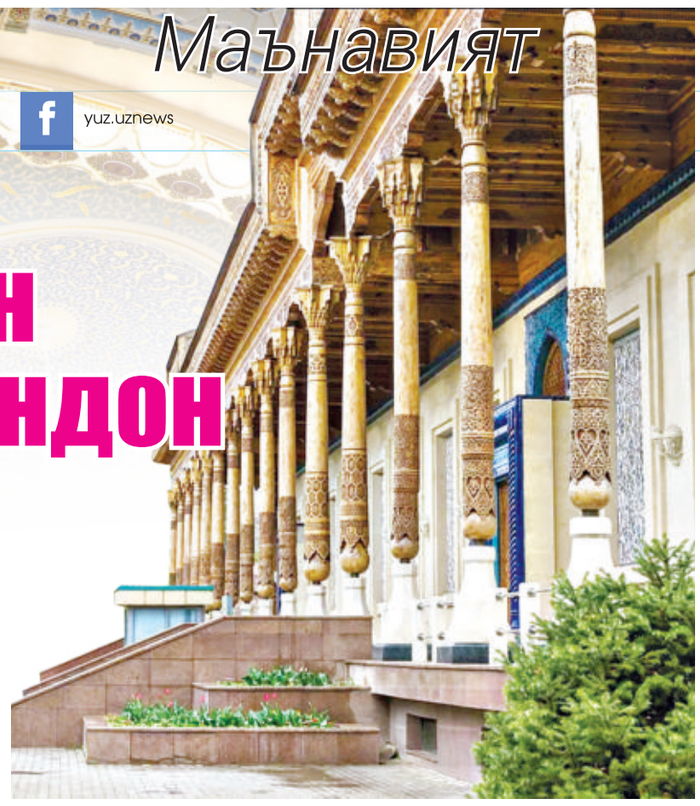

Миркомил Миршаропов 1900 йил 25 декабрь куни Тошкент шаҳрининг Бешоғоч даҳаси, биринчи “Арпапоя” маҳалласида дунёга келган. 1909 йил отаси вафот этиб, беш ўғил Миразим, Мирҳомид, Миркомил, Мирфозил, Миродиллар онаси Турдибиби тарбияси остида улғайди. Оилада учинчи фарзанд бўлган Миркомил болалигидан ўзининг жасурлиги, ўта фаоллиги билан ажралиб турарди. У аввал жадид мактабида, сўнг тўрт йиллик рус-тузем мактабида ўқиди. 1914-1917 йилларда Авлиёотада отбоқар, извошчи, саркор (приказчик) бўлиб ишлади.

Миркомил 1917 йил инқилоб туфайли Тошкентга қайтиб, Бешоғочда ташкил этилган халқ кўнгилли қўриқлаш гуруҳига киради. 1918 йилнинг апрелида Тошкент тараққийпарварлари етакчиларидан Низомиддин Хўжаев тавсияси билан 1919 йил августига қадар Эски шаҳар жанговар дружинаси командири бўлди. Шундан сўнг Туркистон ҳарбий инструкторлар олий мактабига ўқишга қабул қилинади.

1920 йил март ойида Тошкентдан Хоразмга юборилган ҳайъат таркибида Миркомил Миршаропов ҳам бор эди. У Хоразмда алоҳида ўқчи батальон ва отлиқ полк ташкил этишга киришади ва 1920 йилнинг ўзида 500 дан ортиқ маҳаллий аҳоли вакилларидан иборат отлиқ эскадрон тузади. Миркомил Миршаропов ўзининг ҳарбий салоҳияти, уддабуронлиги билан нафақат Хоразм шўро ҳукуматининг ишончини, халқининг меҳрини қозонишга эришади. Бунда, аввало, қизил аскарлар жорий этган ўлдирилган душманнинг бошини кесиб келиб унвон ва моддий кўмак олиш амалиётига мутлақ чек қўяди. Шунингдек, халқни талон-тарож қилиш, Хоразм миллий бойликларини мамлакат ҳудудидан олиб чиқиб кетишни тақиқлади. Миркомил Миршаропов ҳукуматнинг иқтисодий, ижтимоий сиёсатини изга солиш ҳамда ҳарбий салоҳиятини мустаҳкамлаш, мустақил ташқи сиёсатни йўлга қўйишга интилади. Бироқ, бу ишлар шўролар мамлакатининг асл мақсадига зид эди.

1921 йил ёзида Москвадан Хоразмга ваколатли вакил қилиб юборилган И.М.Бик ХХСР ҳукумати талаби билан Тошкентдан 45 нафар ҳарбий хизматчиларни келтирган эди. Бик уларни ҳарбий нозирлик ихтиёрига топширмасдан бир-бири билан низолашаётган туркман, қорақалпоқ гуруҳларига йўллаб, уларнинг ўзаро қирғинларини келтириб чиқаради. Табиийки, Хоразм ҳукумати бу ишларга жиддий қаршилик билдиради. 1921 йил 15 августда М.Миршаропов Инқилобий ҳарбий кенгаш раиси ва Хоразм Халқ Шўро Жумҳурияти ҳарбий нозири этиб тайинланади.

Хоразмга вакил этиб юборилган И.Бик 1921 йил 18 октябрда йиғилишда Хоразм ҳукуматига ишончсизлик билдириб, давлатнинг ҳарбий мудофаа хариталари нега турк ҳарбий асирлари томонидан тайёрланмоқда, нимага ҳарбий мактабда ўзбек тилида дарс берилмоқда, ҳарбий мактабга давлат томонидан расман 20 000 сўм миқдорида пул ажратилгани ҳолда, амалда 75-80 минг сўм сарфланган, бу пулнинг манбаси қаерда эканлигини аниқлаш борасида саволларни қўяди. Хоразм ҳукумати унинг бу саволларини ўзларига нисбатан ҳақорат сифатида қабул қилади. Натижада икки ўртада катта низо чиқади. Беюкон Раҳмон ХХСР МИК раиси Отамахсум розилиги билан Жунаидхон номига хат йўллайди. Унда И.Бик Хоразмнинг мустақил мамлакат сифатидаги фаолиятига йўл бермаётгани, бу кетишда улар тез орада умуман давлатчиликни тугатишга киришганини ёзади ҳамда ундан уммат ва Ватан бирлиги учун бир жону бир тан бўлишини сўраб, бу муқаддас курашда омад ва зафарлар тилайди. ХХСР Халқ нозирлар кенгаши раиси Мейли Аминаддинов номидан Афғонистонга ҳам хат йўлланиб, унда РСФСРнинг мустақил давлатга нисбатан очиқча дахл этишига норозилигини билдиради ва керакли ўринда ёрдамга шошилишини сўрайди. Шундан сўнг 19 ноябрь куни Хоразм ҳукумати вакил И.Бикни қайтиб келмаслик шарти билан олиб чиқиб кетишини сўраб Россия ҳукуматига мурожаат йўллайди. Бироқ расмий Москва муносабат билдиравермагач, янада жиддийроқ ҳаракатга киришадилар. Жумладан, 22 ноябрь куни Россия ҳукуматига радиотелеграмма йўллаб И. Бикнинг ўз ваколати доирасидан чиқиб, Хоразм ҳукуматини Хоразм халқи душмани деб провокация қилаётганлиги, миллатлар орасига низо солаётгани, қонхўрлиги ва талончилиги учун зудлик билан уни чақириб олишини сўрайди. Акс ҳолда рўй бериши мумкин бўлган кўнгилсизликлар икки давлатнинг сиёсий ва иқтисодий алоқаларига раҳна солиши, дўстликнинг ўрни уруш билан алмашишини маълум қилади. Бу Хоразмнинг Москвадаги доимий вакили Султон қори Жуманиёзов ва тилмоч Жуманиёз Аллақуловлар томонидан СССРнинг олий раҳбарлари Ленин, Чечерин ва Калининга етказилади.

1921 йил 22 ноябрь куни ҳарбий нозир хонасига кирган шўро вакили И.Бик бўлаётган воқеликларга нисбатан ҳурматсизлик кўрсатади. Шу вақт Миркомил Миршаропов: “Сиз бошқа бир давлатнинг ичида эканлигингизни унутманг, агар биз истасак нафақат ҳарбий қўмита раҳбари Волошинни, ҳарбий гуруҳ командири Соколовни, ҳатто РСФСР доимий вакили Бикни ҳам 24 соат муҳлат бериб ҳайдаб чиқаришимиз мумкин, ўрнингизни билинг”, дейди.

Хоразм ҳукумати 1921 йил 23 ноябрь куни йиғилиш ўтказиб, И.Бикни зудлик билан 24 соатда ХХСР ҳудудини тарк этиши ҳақида қарор чиқаради. 1921 йил 25 ноябрь куни Хоразм радиосидан Хоразм ҳукуматининг 17 нафар раҳбари томонидан имзо чекилган қарори ўқиб эшиттирилди. Натижада шўро маркази И.Бикни қайтариш ҳақида расман қарор қабул қилади. Бироқ, И.Бик 1921 йил 27 ноябрь куни гўёки ХХСР МИК ва ХКС фавқулодда мажлисини чақириб, аслида ҳокимият эгаси МИК раиси Отамахсум, ХКС раиси М.Ибнияминов, Ички ишлар нозири Ҳ.Эрматов, Ҳарбий нозир М.Миршаропов ва яна бир қанча Хоразм ҳукумати тарафдорлари бўлган ҳарбийларни “халқ душмани” деб эълон қилади ва зудлик билан қамоққа олиш чораларини кўради. Ҳатто, милтиқ ва пулемётлар билан қуролланган 300 нафарлик қизил армия ҳарбийлари ҳарбий нозир уйига келиб, 20-10 қадам яқинлашгач, аёвсиз ўққа тутадилар. Тасодиф туфайли омон қолган Миркомил Миршаропов кўчада халқнинг кўзи олдида шармандали ҳолда олиб кетилади. И.Бик ҳаммага эшиттириб, “Сенларга мустақил давлатлигингизни шундай кўрсатиб қўяман”, деб қичқирарди.

Шу куннинг ўзида Хоразм ҳукуматининг бошқа аъзолари ҳам қамоққа олинди. Терговда Хоразм ҳукумати вакилларига нисбатан ўта ваҳшиёна ноинсоний ва ўрта аср инквизиция қийноқлари қўлланди. Қарангки, И.Бик баъзан хотини билан келиб, бу қийноқларни кузатишни ёқтирар эди. Қўлга олинганларнинг бир қисми тинимсиз таҳқир ва қийноқлар остида ўзига қўйилган айбловларни тан олишга мажбур бўлди. Отамахсум ҳалок бўлди.

МИРКОМИЛ МИРШАРОПОВ БИР МУДДАТ ФАРҒОНАДА БЎЛДИ, СЎНГ 1924 ЙИЛ ЎРТАЛАРИДА БУХОРО ХАЛҚ СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИГА ҲАРБИЙ НОЗИР ЎРИНБОСАРИ СИФАТИДА ЮБОРИЛАДИ. М. МИРШАРОПОВ 1924 ЙИЛ 15 СЕНТЯБРДА БУХОРО ХАЛҚ СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИ МИҚ ТОМОНИДАН I ДАРАЖАЛИ “ҚИЗИЛ ЮЛДУЗ” ОРДЕНИ БИЛАН ТАҚДИРЛАНАДИ.

Ҳатто, 1922 йил 5 мартда ўтказилган ҳарбий трибунал барча гумонланувчиларни отиб ташлашга ҳукм чиқарди. Бухоро, Туркистон ҳукуматлари вакиллари ҳамда бошқа халқаро ташкилотларнинг аралашуви билан Трибунал қарори бекор қилинди. Бироқ, терговлар жараёнида Ўрта Осиё ҳарбий бригадаларига мурожаат этиб, Хоразмдан қизил аскарларни чиқариб юбориш талаби, Москвага йўлланган радиотелеграмма ва бошқа ҳаракатларнинг барчасини ортида М.Миршаропов ва унинг йигитлари тургани маълум бўлди. 1922 йил 28 июль айблов баённомасида М.Миршаропова Хоразмда советларга қарши қўзғолонга тайёргарлик, вакил И.Бикни ҳайдаш учун Москвага радиотелеграмма юбориш, Жунаидхон билан ҳамкорлик қилганлик каби айбловлар қўйилди. Аммо М.Миршаропов ўзига қўйилган айбларнинг бирортасини тан олмади. Ўзининг барча хатти-ҳаракати қонуний бўлганини айтиб, аксинча, улардан бошқа бир мамлакатнинг ҳарбий нозирини қамоққа олишдек жиноятни содир этганлиги учун жавоб беришларини сўрайди.

1922 йил 7 август куни “Маҳбус Миршаропов” номидан деб ёзилган аризасида: “... саккиз ой аввал И.Бик мени ноқонуний қамоққа олди. Ҳамон бунинг асл сабабини билмаяман. Терговчилар менга нима айб қўймоқчи эканини ҳам билмайман. Мен маънан чарчадим. Менинг масаламни ҳал қилинглар. Айбим бўлса мени отиб ташланг, бўлмаса озод қилинглар”, деб якунлайди. 1922 йил 13 август куни ташриф буюрган комиссия М.Миршароповни озод этади.

Миркомил Миршаропов бир муддат Фарғонада бўлди, сўнг 1924 йил ўрталарида Бухоро Халқ Совет Республикасига ҳарбий нозир ўринбосари сифатида юборилади. М.Миршаропов 1924 йил 15 сентябрда Бухоро Халқ Совет Республикаси МИҚ томонидан I даражали “Қизил юлдуз” ордени билан тақдирланади.

Миркомил Миршаропов 1925 йилнинг декабрида ҳукумат томонидан Москвага Ишчи-деҳқон қизил қўшин ҳарбий академияси (кейинроқ М.В.Фрунзе номидаги ҳарбий академия)га ўқишга юборилди. У 1929 йил 16 июнида Самарқандда ташкил этилган алоҳида ўзбек отлиқ аскарлар полкига қўмондон этиб тайинланади. 1931 йил ноябрдан бирлашган ўзбек бригадаси қўмондони ва ҳарбий комиссари, 1932 йил 17 майдан 6-Ўзбек тоғ-отлиқ дивизияси (1936 йилдан 19-Ўзбек тоғ-отлиқ дивизияси) қўмондони ҳамда ҳарбий комиссари сифатида фаолият кўрсатади.

Бу даврда Ўзбек тоғ-отлиқ дивизиясининг шуҳрати ва ҳарбий салоҳияти мислсиз юксалди. Жумладан, дивизия бошқа ҳарбий қисмлар билан мусобақалашиб, Ўрта Осиё Ҳарбий округида иккинчи ўринни эгаллайди. Дивизия шахсий таркибида миллий қўмондон кадрлар сони кескин ортиб борди. М. Миршаропов йигитлари орасидан қўплаб истеъдодли ўзбек ҳарбий кадрлари вояга етди. Мазкур дивизия келажакда тўлалигича ўзбек миллий армиясининг ўзаги бўлиши керак эди. Унда замонавий армияга хос барча атрибутлар шакллантирилиб, артдивизион, мото-мех дивизион, махсус ҳаво кучлари, пиёда, отлиқ, алоқа эскадронлари ташкил этилди. Дивизия оркестри, махсус “Қизил Юлдуз” газетаси фаолияти йўлга қўйилди. Ф. Хўжаев, А. Икромов, М.Миршароповлар аскарларни миллий кўтаринкилик руҳида тарбиялаб, ҳар жиҳатдан мукаммал ва улкан режалар сари боришар эди. Дивизиянинг тантанали йиғинларида “Миршаропов дивизияси, олға бос!” сатрлари билан бошланувчи мадҳия жаранглар эди. “Миршаропов марши” деб номланган мадҳия нафақат дивизия ҳарбийлари орасида, балки бутун ўзбек ёшларининг севимли қўшиғига айланиб кетди. Ҳатто, машҳур шоир Мақсуд Шайхзода ўшанда М.Миршаропов қўмондонлик қилган Ўзбек тоғ-отлиқ дивизиясига бағишлаб “Ўзбек дивизияси марши” номли шеър ёзади.

М.Миршаропов ҳамда Ўзбек тоғ-отлиқ дивизиясининг Ўрта Осиё Ҳарбий округи ва халқ орасидаги обрўси йилдан-йилга ортиб борди. Бу армия 1935 йил Ўзбекистоннинг ўн йиллиги байрамига совға бўлиши лозим эди. Бироқ, дивизияда раҳбар кадрларни миллий кадрларга алмаштира бошлаган, деган баҳона билан махфий тафтиш ўтказилади. 1935 йил январда М.Миршаропов Ўзбек тоғ-отлиқ дивизияси қўмондонлигидан олиниб, ўрнига И.В.Селиванов тайинланади. М.Миршаропов эса Мўғулистон Республикасига ҳарбий маслаҳатчи сифатида тайинланиб Ўзбекистондан узоқлаштирилади.

1936 йил 17 январда СССР Мудофаа Халқ Комиссарлиги томонидан М.Миршароповга комбриг (бригада қўмондони) ҳарбий унвони берилди. Мудофаа халқ комиссарлиги уни Шимолий Кавказ тоғли халқлари алоҳида отлиқ аскарлар бригадасига қўмондон ва ҳарбий комиссар этиб тайинлайди. У зиммасига юклатилган топшириқни қисқа муддат ичида муваффақиятли бажаради. М.Миршаропов СССР Мудофаа Халқ комиссари К.Ворошиловга бир неча марта мурожаат этиб, Ўзбекистонга қайтариб юборишини сўрайди. Бироқ, унга ўз ватанига қайтиб бориб хизмат қилиш насиб этмади.

1937 йил 28 октябрь куни ўзбек генерали Миркомил Миршароповни аксилинқилобий фаолияти учун қамоққа олиш тўғрисида ордер берилди. Унинг уйидан хизмат вақтида олган олтин соати, Хоразм, Тожикистон, Ўзбекистон ҳукуматлари томонидан берилган “Қизил байроқ” орденлари, китоблари, хўжалик буюмлари, хуллас барча мулкини хатлаб олиб кетишди. Шавкатли ўзбек комбригининг ўзи эса Ростов шаҳридаги меҳмонхонада қамоққа олинди. Унинг шахсий анкетасига кўра, бу гал Миркомил Миршаропов Авлиёотада туғилган, оила аъзолари сифатида турмуш ўртоғи Аббосова Асҳоб Ҳасановна ва унинг онаси Зулайҳо хонимларнинг номлари келтирилган.

М.Миршароповга Ўзбекистонни СССР таркибидан ажратиб олиш ва мустақил давлатни барпо этишга уриниш, 1929 йилда А.Икромов томонидан ташкил этилган “аксилинқилобий миллатчилик ташкилоти”нинг ҳарбий филиалига раҳбарлик қилиш каби айбловлар қўйилди. Шунингдек, М.Миршароповнинг махфий режасига кўра, Ўзбекистон мустақиллигига эришиш учун курашга қарор берилса, 19-Ўзбек тоғ-отлиқ дивизияси сапёрлар эскадрони милицияни қуролсизлантиради, алоқа эскадрони турмалардаги маҳбусларни озод этади. 41-отлиқ полк темир йўлларни, телеграф ва банкларни қўлга киритади. НКВД ходимлари қўлга олиниб, қаршилик кўрсатганлари жойида отиб ташланиши кўзда тутилган экан. Албатта, қўйилган айбловларнинг бирортаси ўз исботини топмаганига қарамай Миркомил Миршаропов 1938 йил 10 октябрь куни ЎзССР ИИХК ҳузуридаги “учлик” томонидан отувга ҳукм қилинди ва ҳукм шу куннинг ўзидаёқ ижро этилди.

1937 йил 25 ноябрь куни М.Миршароповнинг турмуш ўртоғи Асҳоб Миршаропова ҳам қамоққа олинди. Асҳоб хоним бир йилдан ортиқ давом этган муттасил қийноқларга қарамай, 1923 йил турмуш қурганидан буён қўмондон Миркомил Миршароповни ҳақиқий ватанпарвар инсон сифатида билганини, унинг фаолиятида заррача нуқсон кўрмаганлигини айтиб туриб олди. У фақат 1938 йил 16 декабрда озодликка чиқишга муваффақ бўлди.

Миркомил Миршаропов 1957 йил 18 апрелда СССР Олий суди ҳарбий коллегияси томонидан оқланган. 1957 йил 4 ноябрь куни Тошкент шаҳри, Еттитерак кўчаси, 2-Хива проезд 13-хонадонда яшаган турмуш ўртоғи Асҳоб Ҳасановнага бу хушхабар етказилди. Бироқ Шўролар мамлакати ҳеч қачон ҳақиқатни айтишга шошилмади. Аксинча, 1980 йил 4 декабрда ҳам М.Миршароповнинг 1937 йил 10 йилга қамоққа ҳукм этилгани ҳамда 1943 йил 14 июль куни юрак хасталиги билан вафот этгани ҳақидаги маълумотномани юбораверди.

Адолат кеч бўлса-да қарор топди, ўзбек халқининг мард ва жасур фарзандининг номи тикланди. Тошкент, Самарқанд шаҳарларидаги кўчаларга М.Миршаропов номи берилди. Ҳатто Самарқанд шаҳрида унинг шарафига ҳайкал ҳам ўрнатилди. 1960 йилда Акмал Икромовнинг ўғли Комил Икромов томонидан М.Миршаропов ва унинг ҳарбий фаолиятига бағишланган “Карвон ўтар, из қолар” номли тарихий роман ёзилди. 1976 йилда режиссёр Комил Ёрматов томонидан М.Миршароповнинг фаолияти акс этган “Олис яқин йиллар” номли бадиий фильм яратилди.

Бугун мустақил мамлакатимиз сарҳадлари минглаб Миркомил Миршаропов издошлари томонидан мустаҳкам ҳимоя қилинмоқда. Шубҳасиз, шундай дамларда ўз жонларини миллат эрки ва ҳуррияти учун нисор этган шаҳидларимиз номларини ёд этиш ҳар биримиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Тил — миллий ғуруримиз

“СУВ ЭНЕРГИЯСИ” ВА ЯНГИЛАНИБ БОРАЁТГАН АТАМАЛАР

Сурайё ПЎЛАТОВА,
“Ўзбекгидроэнерго” АЖ бошқаруви раиси маслаҳатчиси,
Феруза АЗИМОВА,
“Ўзбекгидроэнерго” АЖ муҳаррири

Тил, луғат таркибида илмий-соҳавий атамалар ўзига хос ўрин тутади. Илм-фан, техника, касб-ҳунарнинг бирор соҳасига хос аниқ ва барқарор сўз ёки сўзлар бирикмаси тилшуносликда атама деб юритилади. Атамалар ҳам тилнинг бойиш ва ривожланиш манбалари ҳисобланади. Чунки илм-фан ҳамиша ўсиш ва ўзгаришда бўлиб, тил луғатини янгилаб, кенгайтириб туради.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда давлат тилини ривожлантириш борасида олиб борилаётган амалий ҳаракатлар доирасида Атамалар комиссияси фаолияти йўлга қўйилди. Шунга кўра, соҳа терминлари тизимини такомиллаштириш, тартибга солиш, ўзлашган атамаларнинг ўзбекча муқобилларини шакллантириш, терминология бўйича лингвистик ва лексикографик тадқиқотлар олиб бориш ишлари янада аниқ ва манзилли амалга оширилиши белгиланди. Замонавий ўзбек атамашунослигида атама ясаш ва танлаш методлари, уларнинг самараси, қабул қилинаётган атамаларнинг адабий тил меъёрларига мос келиши ва фаол қўлланиши, уларнинг соҳавий қатламлари юзасидан янги шакл ва мазмундаги тадқиқотлар устида изланишлар олиб бориш, амалий тавсиялар ишлаб чиқиш ҳар қачонгидан ҳам долзарб аҳамиятга эга бўлди.

Хусусан, гидроэнергетика соҳасига тегишли атамаларнинг лингвистик, лексикографик ва семасиологик хусусиятларини тадқиқ этиш, ўз ва ўзлашган қатламлари, ясалиш усуллари ва мавзуий гуруҳларини аниқлаш, адабий тил ва бошқа нутқ услубларида қўлланишининг ўзига хос жиҳатларини ўрганиш, ўзлашмаларнинг муқобилларини яратиш ўзбек тили тараққиётини таъминлашга муайян даражада хизмат қилади.

Таҳлиллар кўрсатадики, бугунги кунда гидроэнергетикада қўлланиб келинаётган атамаларнинг асосий қисмини ўзлашма сўзлар ташкил этади. Буни биз мазкур тушунчанинг ўзиданоқ аниқ билиб оламиз: “гидро” — юнончадан рус тили орқали ўзлашган сўз бўлиб, “сув” маъносини англатади, қўшма сўзнинг таркибий қисми сифатида сув ёки сув ҳавзасига оид тушунчаларни ифодалайди. “Энергетика” сўзи ҳам юнон тилидан рус тили орқали кириб келган: фан, техника, саноат ва, умуман, халқ хўжалигининг турли кўринишдаги энергия ишлаб чиқариш, узатиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган соҳасини ифодалайди. Ушбу икки сўз бирикувидан “гидроэнергетика” сўзи ҳосил қилинган, яъни “сув энергетикаси”.

Гидроэнергетика — халқ хўжалигининг замонавий ривожланаётган, ишлаб чиқариш эҳтиёжи юқори, шунингдек, халқаро ҳамкорликлар учун кенг имкониятларга эга бўлган соҳаси. Шу боис, бу тизимда фаолият тақозосига кўра, ўзлашма, хусусан, рус тили орқали кириб келган сўзлар нисбатан фаол қўлланади: гидрогенератор, гидродинамика, гидрограф, гидроиншоот, гидрометрик, гидромеханика, гидромодуль, гидротехника, гидротурбина, электромонтёр, электроскоп, электротехник, энергетик, энерготизим кабилар. Гидроэнергетика тизимида сув захираларидан оқилона фойдаланиш орқали электр энергияси олинишини эътиборга олсак, ушбу соҳа атамалари “сув”, “энергетика”, “электр”, “қурилиш”, “механика” тушунчалари билан боғлиқ сўзлар асосида шакллангани ойдинлашади. Жамият ҳаётига гидроэнергетик тушунча ва ҳодисалар, нарса-буюмлар, қурилмалар ва иншоотларнинг кириб келиши билан ўзбек тили луғат таркибида ҳам ўсиш ва ўзгаришлар содир бўлиб бораётгани, ушбу сўзлар ҳисобига тил бойлиги кенгайганини кўришимиз мумкин.

Гидроэнергетик атамалар тизимида гидро ва энергетика мавзуий тизими марказий ўринни эгаллайди ва қуйидаги ички гуруҳлардан ташкил топади:

1) сув ва сув хўжалиги билан боғлиқ тушунчаларни ифода этувчи атамалар;

2) электр энергияси билан боғлиқ тушунчаларни ифода этувчи атамалар;

3) гидроэнергетик қурилиш материалларини ифода этувчи атамалар;

4) гидроиншоотлар ва гидроқурилмаларни ифодаловчи атамалар;

5) сув ва энергиядан фойдаланиш ҳамда таъмирлаш жараёнларини ифода этувчи атамалар;

6) соҳа мутахассисликлари ва фаолият жараёнлари билан боғлиқ атамалар.

Бу атамаларни ҳам, ўз навбатида, яна бир неча ички гуруҳларга ажратиш мумкин. Шу ўринда таъкидлаш керакки, гидроэнергетика атамалари мураккаб таркибий тузилмалардан иборат бўлиб, ушбу жиҳати билан тил тизимининг бошқа бирликларидан фарқланиб туради. Бу соҳада биз, хусусан, **содда** (каскад, сув, дарё, нов, зовур, тўғон), **қўшма** (гидролойиҳа, гидроиншоот, электростанция, гидрограф, электромеханик), **бирикма** (сув омбори, сув ресурслари, дренаж модули, тик зовур, капитал қурилиш), **қисқартма** (ГЭС — гидроэлектростанция), УК (унитар корхона), АЖ(акциядорлик жамияти), МЧЖ(масъулияти чекланган жамият)) шаклидаги атамаларни ҳам учратамиз.

Кўринадики, ўзбек тилининг гидроэнергетик терминологияси ўз лисоний кўрсаткичларига эга микротизим сифатида тилда алоҳида ўрин тутади. Бу эса гидроэнергетика соҳасида қўлланилаётган барча атамаларни “сув энергияси”га хос бирлаштирувчи схемаси асосида “Ўзбек тилининг гидроэнергетик терминлари” мавзуий гуруҳи доирасида тизимлаштириш, изоҳли луғатларини шакллантириш имконини беради.

Демак, ривожланиб бораётган бугунги тилшунослик илмида гидроэнергетика соҳасига тааллуқли атамаларга доир муаммолар, уларнинг лексик-семантик ва таркибий тузилиши, шаклланиш тарихи ва усуллари каби масалалар тадқиқига эҳтиёж туғилиши табиий. Бу, ўз навбатида, атамашуносликда гидроэнергетик терминларнинг ҳам таркибий, мавзуий, семантик, лексикографик хусусиятларини илмий тадқиқ этиш, соҳага тегишли чет сўзларни қабул қилишда ўзбекча муқобилларини танлаш заруратини кун тартибига қўяди. Зотан, гидроэнергетикада ҳам иш юритиш, ўқиш ва ўқитиш ишларини тўлиқ ўзбек тилида олиб бориш, соҳа атамаларини лингвистик тадқиқ этиш ҳозирги ўзбек тилининг давлат тили сифатидаги мақоми ва нуфузини ошириш борасидаги миллий амалий ҳаракатларни жадаллаштиришга, тилимиз умрбоқийлигини таъминлашга сезиларли ҳисса бўлиб қўшилади.

Ҳаким ЙЎЛДОШЕВ олган суратлар.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: **Салим ДОНИЁРОВ**

“Янги Ўзбекистон” газетаси учун масъул:
бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари
Бахтиёр Абдусатторов

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “KOLORPAK” МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** — 100.
10887 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

“KOLORPAK” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Ўзбекистон, 100060.
Тошкент, Янги шаҳар кўчаси, 1-А уй.
Босмахона телефони: (78) 129-29-29

Навбатчи муҳаррир: Абдурауф Қоржовов
Мусаҳҳиҳ: Ойдин Аляутдинова
Дизайнер: Зафар Бакиров

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

ЎзА якуни — 22:00 Топширилди — 00:25

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибият: (0-371) 233-56-60 Эълонлар: (0-371) 233-57-15 E-mail: yuz-gazetasi@mail.ru